Масса а мехкашкара пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Советен Министрий Советен орган («СВЕТ»). Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

19 (5109). | ШОАТТА, 12 февраль, 1972 шу. | Мах 2 кап. | Газет арадуьйла 1923 шера денз

Донецки областе тайне дегIаухам да промышленноста керда доакъош — текстильни трикотажни производство. ХIана укхаза болх беш а тIехьанахьа а чухьа ваххьа а дуккаду пазата барекъаш, вазлташ хьаю бархI предприяти.

Дукха ха йоанаш эксплуатаце дIаенай пазата хIамаш еча Горловски фабрика хьалхара ергIа. Шин беррига низаца болх бе йолаялийтачуд тIехьагIа пятилетка цу кердача гIирсо шера арахец ткан, ах ткан, дагре трикотажа 60 миллион квадратни метр, хIаьта иштта капронен боамбен кIада а.

СУРТА ТIА: кийчача кIадай диная къаьсттача машенаш тIа миштай хьожаш боахц технически тIахьожама отдела тIахьожанхо Неля Михайловна Байдына (аьрдекъа) начальник Надежда Михайловна Калистратовая.

Л. САМСОНОВА сурт. ТАСС фотохроника.

РЕСПУБЛИКА ПАРТИЙНО-БОАХАМА АКТИВА СОБРАНИ

Самардийнахь Грозне КПСС обкома политически просвещене ЦIагIа республика партийно-боахама актива собрани хилар. Собране дакъа лоацаш бар КПСС обкома членаши кандидаташи, областной партийни организаце ревизионни комиссе членаш, КПСС горкомийи райкомийи хьалхара секретараш, къахьегамхой депутатий Советий горрайисполкомий председателаш, городийи районийи халкъа тIахьожама комитетий председателаш, профсоюзий обкомий председателаш, комсомола горкомийи райкомийи секретараш, промышленноста, гIишлошъерий, транспорта, бувзама предприятей, совхозий, колхозий, проектни Iилман организацейи учреждениейи КПСС юкъьанцарча организацей секретараши кулгалхойи, производства хьалхалттараши халкъа боахама отраслей специалисташи, республика министерствай, учреждениейи ведомствайи кулгалхой, кепайоазон, радио, телевидене болхлой.

Собране «1971 шера пачхьалкхен плана кхоачашъяра итогех и 1972 шерая пийслагIча пятилеткай социалистически декхараш тIаоцарахи» доклад йир КПСС обкома хьалхарча секретара С. С. Апряткина.

Доклад юкъача дакъа лаьцар КПСС Грозненски горкома шоллагIча секретара А. Я. Давыдова, Гудермесски района «40 лет Октября» колхоза председателя У. Г. Османова, КПСС Наурски райкома хьалхарча секретара И. Н. Федорова, Ачхой-Мартана района «Самашкинский» совхоза директора С. Э. Дышникова, МалгIабика районе бурувдеттача балха управлене буровой начальника Х. А. Хамурзоева, Сунженски района «Победа» колхоза председателя В. И. Емельянова, КПСС Урус-Мартана райкома хьалхарча секретара Б. Н. Янова, Назранен района «Назрановский» совхоза директора Х. М. Албогачиева, Шелковской района «Путь к коммунизму» колхоза трактористкас, СССР Лаккхехьарча Совета депутата В. Д. [illegible].

Собране дакъа лоацаш хиннача чIоагIдир промышленноста, гIишлошъяра, транспорта, бувзама, республика юрта боахама болхлой, 1972 шера плани пийслагIча пятилетка заданеши ханал хьалхе кхоачашдарах дола социалистически декхараш.

Партийно - боахама актива собрание отчет газета тIайоагIача номера тIа кепатохаргья.

ЯЛХ ДЕН НОРМА—ПХЕ ДИЙНАХЬ

«Красный молот» заводе дикагIчарца цIи йоаккхаргья шоана 4-ча кузнечни цеха мастера коммуниста Бехтер Якова, Камьрша дIаду бригадира говзал аий гIоьнчашта — Карпов Владимира, Бахтемиров Михаила, Бехтер Ольгайна. Пхи тоьи доалл долча сирова жIовнаца аьшках хьаю цар доштув мо къега оттхалаш. «Ялх денна задани — пхе дийнахь!» яхача девизагIа къахьегаш ба бригадера хIаравар. 7 ноябре денз пятилетка шоллагIча шера чотая продукци арахецаш ба уж.

Иштта дика къахьег Акотовский Ивана бригада а. Болотина, Сайфутдинова, Зиновьева, вежарий Акотовский Ивановский Вячеславен къахьегама календаре тIа май бетта дIаделадиннад пятилетка шоллагIа шу. Цар денна норма 150 процент кхоачаш ца ели ди хиннадац, хIаьта 270 — 300 процент из хуле а саго тамеш яь.

Итт шу совгIа ха а вежарийа Савченко гIар штамповочни прессаш тIа болх бу. Цар саь ду везе. Пхийтта шу хьалхи кузнеца гIоьнчалла хьанийар Савченко Иван. ЗIамагIвола воша—Дмитрий балха венача хана из цIи кеза говзанч вар. Сиха Iомайир во вешийна ший говзал. Дукха ха хIалехьа венача кхоалагIчоа, Васелена аттагIа дар: шин воша — шин хьехархо.

Шин бутт хьалха шера плана кхоачашъирех из коммунист Абеев Iусман. ХIара денна цаI-ши норма кхоачашъярал совгIа цо хьакь оттхалаш тIехдика а хуа.

С. АУШЕВ.

ЛЕРТТIА КИЙЧО Е БIАЬСТАННА

TIайоагIаш латт пийслагIча пятилетка шоллагIа бIаьсти. Iалаьмате беххтоххаме ха я из республика кхаш лелладераштa. Цар дош деннад дIайийна хIамаш укх шера дика хьувкъае. Соахкарчул лаккхагIа да тIайийца социалистически декхараш. Цхьабаккъда, уж декхараш толамца кхоачашдара чIоагIа къахьега деза. Из дика кхета а деш, республика дукхагIча колхозашеи совхозашеи лерттIа кийчо яьй укх бIаьсти кхашкара балхаш ханнахьеи агротехника яххача тайпарех дIадоладара.

Дика вIашгIехьбаьккхаб из болх Сунженски районерча «Победа» яхача колхоза къахьегамхоша. Цар хIаналехьа кийчъяь, тоаь дIаоттаьй тракторащ, еррига хIана яц аьнна кхыйола юртбоахама техника. Боккъонца цIендаь, эшшача кондицега дIакхоачадаь дIаоттадаьд дикагIдолча сортах дола хIадув фу. «Победа» колхоза ахархоша кхайкарал даьд «лаьтта леладара культура лаккхъяра» тIаьхьехаш. Цар хIанз дика кхоачашду шоаш дIадоладаь гIулакх. Хьокхаме вIашгIехьдаьхад шир лаьтта леладара культура лаккхъяра балхаш.

Дукха хIана карагIдаьлинад Назрой - Юрта района механизатораштa а. Цар хIаналехьа тIехкхоачашъьяй тракторашта ремонт яра план. Ерригача тракторашта ремонт геттара дика я.

Хьокхам яца мегаргболаш вIашгIехьбаьккхаб техникана ремонт яра болх Шелковски района боахамашка а. Цига лерттIа йоакхе ю гурахь дийначи ялата гIулакх дара. Кхашка еххай мел эша минеральни моттигерел удобренеш.

Цу тайпара масалаш кхы дукха а доаладе йиш я. Бакъда, республика цхьайолча колхозашкеи совхозашкеи тесса лелладу бIаьстанна кийчо яра балхаш. Масала, Наурски района боахамашка тракторашта ремонт яра план 64 процент совгIа мара кхоачашъьяц, Урус - Мартана районашка — 65 процент, хIаьта Шаьла района боахамашка дукха кIевигагIа — 55 процент. БIаьстанна кийчо еча дукха кхоачамбоацараш да Ваьсарен района совхозашка, Сунженски районерча Орджоникидзе цIерагIча колхозе, иштта кхычахьа. Цу тайпара хьал кхы дIахо ла мегаргдац. Шензаштта теаде деза бIаьстанна кийчо елга.

Кердача пятилетка шоллагIча шера республика ялат кхелераша тIайийца доккхий социалистически декхараш толамца кхоачашдара Iалаьмате боккха хоархIам болаш да бIаьстанна лерттIа ерригa кийчо яр. ХIанз юхейнсача хана хIара боахама кулгалхой, юкъьанцара партийни организацеш декхарийла а бIаьстанна кийчо яра боах цIенхаштта тоабе. Эггара хьалха теркам тIабахийта беза кхашка болх бе безаш йоах ерригIа техника сиха кийчъяь лаккхара. ТIехника ремонт яь хила еза хIара трактор, кхашка ара яьлча из сеца латтаргйоацаш. ДIадахача шера дукха моттигаш нийсъелар ремонт во яр бахьан долаш кхашка арайоаллаше техника талхаш. Цу гIулакхо чIоагIа зе ду.

Ялат кхедерий лоархIаме декхар да гурахь дийнача ялата хIана лерттIа гIулакх дар, бIаьсти ялат дуврдолча кхашка шортта минеральни моттигерел удобренеш яхар, хIаьта дIаде кхоачамболлаш дика фу Iалашдар.

ХIанзехьа йоакхо е еза механизаторий кадраш кийчъяра. Тракторашта шин сменагIа болх бергболаш вIашгIехьдаккха деза гIулакх. Соахи механизаторащ ца тоъар бахьан долаш пхьалолча боахамашка шин сменагIа болх вIашгIехьбаккха йиш йоацаш лийлар. Укх шера из хилийта йиш яц. Тоъал кийчбе беза механизатораш.

Къаьстта йоакхо е езаш гIулакх да мелиоративни техника масса боахамашка лерттIа кийчъяр а, хIаьта кхашка хий диллара мел эшар Iалашдар а.

Шерра йоаржае еза механизатораштa юкъе социалистически яхь. Царна дIадовзийта деза яхьа хьалаш, моральни материальни стимулаш. ХIанзехьа тIайя е еза кхашка болх бергбараштa хьалаш Iалашдара.

ЧIоагIа теркам тIабахийта беза хIара гектара хьувкъам лаккхбара. Iилманна карагIдаьначох кхетамца пайда а эцаш, лаьтта гIулакх да дойя, вIашгIехьдаргдац из. ДIадахача шера республика боахамашта хIара гектара тIера чубена хьувкъам тайп-тайпара бар. Хьалаш цхьатарра дале а, цхьаьцанахьа чIоагIа кIезига хIадар гектара тIара даьнна ялат. Бизза пайда эцаш ялат дукхагIа даккхара йолча торонех. Дукхьал из бахьан долаш 24 колхозо совхозо йисар пачхьалкхенга ялат дохкара плана кхоачаш ца ел.

ПийслагIча пятилетка шоллагIча шера республика ялат кхедераша тIайийна доккхий декхараш толамца кхоачашдара ерригa торонаш йолаш я хай боахамашка. Декхар латт, царех кхетамца пайда а эцаш, болх вIашгIехьбаккхарах. Цун хьалхара юкъае а тIайоагIача бIаьстанна лерттIа кийчо яр, кхашкара балхаш дIадоладара мел эшар хIанзехьа Iалашдар.

МАШАР ЛОРАБАРА СОВЕТСКИ КОМИТЕТА ЗАЯВЛЕНИ

11 февраде Франце Индокитая халкъий машарах кортамукъаленнех тIехьара Дерригдунен ассамблея хьаллацца дуьйзаденна заявлене яьй машар лорабера Советски Комитето.

Вьетнама, Лаоса, Камбоджа халкъашта духьалара американски империализмаи цун марионеткайи зуламера тIом, йоах заявлене тIа, чIоагIа бехке баьб дунен ерригача континенташкарча доггIийла цIена долаш болча наха.

Вьетнама турпалча халкъои Индокитая кхыча халкъашеи, социалистически мехкаша деча новкъосталахи дунен общественноста хьаллацарахи кой гIортолга а еш, тоха воагIача тайпара юхатох агрессор. Тайп - тайпара хIиллаши кховвзлалаши леладаза ца йоалаш а США правительство «тIом соцабара» хьакъехьа дувцача хабарашна общественни мнени Iехаар духьа. Керда, «машара план» оллаш яр — из а американски империализмо из Iехаар духьа лелаю маневр, из да юхагIойса Индокитаерча тIема «вьетнамизаци» яра политика юхаоттае гIортар.

Вашингтон машар безаш хьаьрах халкъаш тешарган США-с Индокитае акхагIча тайпара чуетта бомбаши кхыйола тIема гIулакхаши соцадаллца йолча хана, Къулбехьен Вьетнамера США беррига бIум ерригa тIема персонали арахккхалца йолча хана.

Советски машара тIехьа латтараша, белгалдоаккхаш заявлене тIа, лег тIаро къолбалью Версале хьаеллаш йола Индокитаерча халкъий машаран кортамукъаленнен тIехьара Дерригдунен ассамблея.

(ТАСС).

Котбаргбац агрессораш

ДУХЬАЛА ХИЛАРА МИТИНГАШ

Духхь мах гулбенийбар Ленина орден лелаеча № 7 йолча специализированни треста Грозненски монтажни управлене механически цехе. Американски агрессораша Вьетнаме леладу нийрча гIулакхаш бахьан деганна чIоагIа жIгаало чуссея а машар безача вьетнамски халхьо лоаттабу къовсам шоаш хьаллоацнилга дIакхайкаде а вIашагIкхийттабар укхаза управлене болхлой, кулгалхой.

Митинг хьайийллар управлене партбюро секретара Сидельников Михаил Владимировичa. Цо лоацца дуцу гулбенийраштa Вьетнамски Демократически Республике американски самолеташа юха а бомбаш чуетта йолларах, цига хIара дийнахь ззараш вIалла бехке боаца нах боибеш хилларах.

— Нах цецбоах денелах ца бовлаш иттех шера дунен тIа эггара чIоагIагIа болча капиталистически мехка духьала вьетнамцаша лоаттабо къовсамо, — аьлар трибуна тIа воьнача слесара Ф. Потапова. — Шоай кортамукъале бахьан са дIадала кийча болга хьайтайд цар. Цудухьа тхо теш цар бакъ гIулакх котдаргхиларах. Къахьегама нахa тIом эшац, безаш бац из американски халкъа а, дерригa хьувзалдераш цар капиталисташ ба.

Къамаьл де дош лу крановщицана М. И. Волощенкача.

— Советски нахa лов дунен тIа бахa беррига нах машаре, ираз бахаш хилар. Цхьабакъда, иштта ца империалистий уйлаш. Миллионаш бола нах байнабар аьнна уж шех бац, нагахьа санна шоашта цох пайда болаш хуле. Социалистически мехкаша, дунен прогрессивни общественносто могийтаргдац американски агрессорашта цар Индокитае лоаттаду Iазап.

— Сона дика довз «тIом» яха дош, — аьлар производства ветеранa, Сийлахь-боккхача Даьймехкe тIем тIа дакъа лоацаш хиннача А. И. Литвинова. — Массанена хоаш да дунен дукхача халкъашта Iазап тIалоттадаьча фашисташта хиннар. Харцо цIаккха чакхъяьнкаяц, чакхъергьяц из Вьетнаме тIом лоаттабеча Американа а.

Управлене кагирхой цIерагIа къамаьл дир укхаза ВЛКСМ комитета секретара В. Коломийцева:

— Советски Союзо Вьетнама хIанзалца новкъостал даьд, дIахо йолача хана лоаттадергда. Цу хьакъе партеи правительстваи арахьарча политикана тхо чIоагIа мутIакхъа да. Цу юкъе тхоай дакъа хургдолаш ди тIехьа дикагIа къахьегаргда тха коллективо.

Американски агрессораш т е эгIаало кхайкеши вьетнамски халкъ хьаллоацаши массава раьза волаш резолюци тIайийцар митинге вIашагIкхийттачар.

ШОАЙ ДОШ ЧIОАГIА ЛЕЛАДУ

ПийслагIча пятилетка хьалхарча шера задании социалистически декхараши дика кхоачашдир Старогрозненски бурувтохара балхий управленена чуйоагIача коммунист Михаил Заярный керте латтача буровой бригада. «Минеральная № 1» яхача моттиге проектни кIоаргал 5300 метр йолча скважинана бурув тохаш ба цу бригада болхлой.

Дикача гIулакхаца белгалдаьд лаьттан ченаш тохкараша 1972 шу а. Январе графикагIа тоха лаьрхIа хинначул дукхагIа 32 метр бурув а тохаш 5037 метр Iекъоаргбелар уж. Бурун сиха тохарах, бурув тохача остех бизза пайда эцарах, реагенташ, электроэнерги, кхыйола материалаш кхоамбеш дIаахийтарах укх шера цхьан бетта 8600 сом пачхьалкхен ружъа кходир бурувдеттараштa.

— Февраль бетта бурувтохара балхаш 5170 метрга дIаккхачаде, планагIа доагIачул 23 метр дукхагIа бурув тоха лаьрхIад оаха, — йоах буровой начальникa нов. Заярне.

Новкъосташта хьокхам а телаш къахьег мастераша Михеев Павла, Бугаев Алексея, Трибунцын Григоре, Колников Александра кулгалдеча сменаша.

КхойттлагIа алапи деннад

«Грознефть» объединене Старогрозненски автотранспортни конторa коллективо 1971 шера план 11,5 процент кхоачашйир. Къахьегама оьвсарле планагIа лаьрхIачул 8,1 процент лаккхйир, хIаьта мукъ дIа-юха бахьарга дIабола мах 3,2 процент лах а беш пачхьалкхенна 120 эзар сом кходир.

Иштта дика къахьийгача автотранспортни конторa болхлошта кхойтлагIа дола алапи дIадала доладаьд. Дерригa а транспортникашта дала лаьрхIа алапи 53 эзар сом да. Ваьча балхаген стажеген хьежжа дIа-юха дякъаргда кхойтлагIа алапи водителашта, трактористашта, ремонтникашта, инженерно - технически болхлошта, гIулакхарча наха. ВIарччача шера ший болх цIена кхоачаш а беш къахьегама дисциплина, производственни дисциплина толла ца яьча болхлошта мара хургдац из.

Волчика Шамсов Iарбе 14 шера болх бу цу конторе. 62 сом хьожадаьд цунна, шофера Дохшукаев Аламата 124 сом деннад; трактористa Лобуев Эйдена — 103 сом, къахьегама стаж 20 шу йолча бульдозериста Нестеренко Степана — 165 сом. Монтажнийн бригада бригадира, коммунистически къахьегама ударника Кипша Василе ййна кхойттлагIа алапи 224 сом да. Иштта ахчаш ийдадь кхы дуккхача болхлоша а.

А. ТИЩЕНКО.

ДИКАГIВОЛА РАЦИОНАЛИЗАТОР

Гудермесски локомотивни депо нагахьа саг вац инструментальни цеха слесарь Пархомов Николай ца вовзаш. 15 шу совгIа ха я цо цу инструментальни цехе къахьега. Цу шеранка слесара балха тIа йоккха опыт Iоаьй цо. Балхара мукъаваьлча кердадараш тохкаш дукха къахьег нов. Пахомова. По кийч а я производствана юкъейнхьай 60 совгIа рационализаторски предложени. Цар пачхьалкхенна кходаьд иттаьш эзараш сомаш. Духхьал дIадахача шера цо кийчйир 9 рационализаторски предложени, царех производствана юкъейнхьача 8-не эзар совгIа сом пайда бир.

Дукха ха а цу депо цилиндрови втулкай тIехенна цинтровка яра цо кийчъьбча приспособленех пайда ийбу. Цу гIулакхо дукха а дикагIа хуний тепловозий тайп-тайпарча уалашта еш йола технологически ремонт, лаккьлий ремонт ечара къахьегама овсарле, Из кердадар вай мехкарча дуккхача предприятеша шоай балха юкъедаьд.

Депо кастгIа-кастта моттигаш нийслу оатхалаш ца тоъаш, ехараш дIаккхувсаш. Нагахьа уж тоайича царех пайда эца йиш яр. Ехараш дIаккхувсаш иштта дукха резецаш а йоайора. Из гIулакх дIахо ла мегаргдоацилга кхетадир нов. Пахомова. Къаьна резецаш юха тоа а еш царех пайда эца аьнна рационализаторски предложени елар цо. Цох тIера шера шин эзар сом пайда боал.

Боккхача мальхера бос бола металл кходара йола инициатива эггара хьалха депо дIайолаьр из ва. Цкъа технически журнала тIа цунна корадир металлически изделешта меттел капронни праш хьае йиш я аьнна заметка. Рационализатораш, инструментальни цеха мастераца А. Ю. Петрушкоца, боккхагIволча слесараца В. Ф. Морозовца цо кийчйир цу журнала тIа ювцаш хиннар санна йола агрегат. ХIанз из агрегат болх беш я депо. Из бахьан долаш вIашгIехьъяьннад боккхача мальхера бос бола дукха металл кходе, хIаьта капронови изделеш металлическинарех вогIа яц.

Рационализатора нов. Пахомова кийчдаь кердадараш Ростове хиннача технически выставке хьокхаш хиннах. Царна дукхагIа а Грозненски машеннакъа отделене кулгалхоша, Дорпрофсожа Сийлен грамоташ тийнинай. Ше Iоаь опыт дог раьза долаш дIалу цо деверча кхыча рационализатораштa.

Общественни балха тIа а хьинаре дакъа лоац цо. ВIаштта кхоаза хержав из Гудермесски горсовета депутатала, цу декхарех а дика лоархIаву рационализатор. Болх беншехьа Орджоникидзерча машенакъа техникума Гудермесски филиал дикеи тIехдикеи дешаш чакхъяьккхай цо.

Пхе шера плана хьал хьалха кхоачашъяра яхье аьнна баьдахадика балх беш ва коммунист нов. Пахомов.

И. ДИАМАЛОВ,
Гудермесски «ЦIе байракх» яхача газета отдела заведующи.

СССР ЛЕНИНСКИ ПАЧЧАХЬАЛКХЕНИ ПРЕМЕШТА ЙОЛЧА КОМИТЕТЕ

Укх шера 9 февраде Москве СССР Iилмай Академе президента академика М. В. Келдыша председателал а деш 1972 шера Ленински премеш яхара хьачуденна балхаш дувцаш пленум хилар СССР Министрий Советерча Iилмаи техникаи дакъе СССР Ленински Паччахьалкхени премешта йолча комитета.

Пленума балха юкъе дакъа лаьцар боккхийча Iилмахошеи мехка халкъа боахама специалисташеи, хIаьта иштта балхаш хьоттадаьча организацей векалаша а.

Комитета пленумо конкурсе дакъа лаца могадаьча балхий список укх гаргарча деношка «Известия» яхача газета тIа кепатеха хургья.

КПСС ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТАГАРА, СССР ЛАККХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМАГАРА, СССР МИНИСТРИЙ СОВЕТАГАРА.

Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитето, СССР Лаккхехьарча Совета Президиумо, СССР Министрий Совето чIоагIа хала а хеташ хоам бу, 1972 шера 9 феврале, вахаш даьккхача 69-ча шера, дIаьх ца луш хилача хIарах цамогаш хиначул тIехьагIа гIоравьнна тIема деятель, талантливи советски полководец, граждански Сийлахь-боккхача Даьй-мехкен тIемашка хьинаре дакъа лаьцар, КПСС ЦК член, СССР Лаккхехьарча Совета депутат, шозза Советски Союза Турпал Советски Союза Маршал Крылов Николай Иванович кхелха хилар.

КПСС Центральни Комитет
СССР Лаккхехьарча Совета Президиум
СССР Министрий Совет

КПСС ЦК-ан СССР Министрий Советен

КПСС ЦК-аси СССР Министрий Советои сопаш баьб:

1. Советски Союза Маршал Н. И. Крылов дIаволлилга вIашгIехьдаккхара Б. С. Москаленко (председатель). В. И. Чуйков, П. И. Ефимов, М. Г. Григорьев, Л. А. Борисов, М. С. Смиртюков, Н. И. Савинкин, В. И. Бирюков юкъе а болаш правительственни комиссе вIашагIйолла.

2. Шеча чайлан тIа Кремлевски пена юхе Н. И. Крылов дIаволла.

Индокитая халкъий машараи кортамукъаленнеи тIехьарча дерригдунен ассамблее дакъа лоацарашка

г. ВЕРСАЛЬ.

Деза доттагIий!

Шенача дег тIара моаршал дайт аз американски империализма акхача агрессена духьалара эгIазали гоамали кхайпар, къовсам лоаттабеш болча Вьетнама, Лаоса, Камбоджа халкъий оагIув хоадамболлаш хьаллацар духьа гулбеннача, Индокитая халкъий машараи кортамукъаленнея тIехьарча дерригдунен ассамблеяна юкъе дакъа лоацарашка.

Вьетнама, Лаоса, Камбоджа халкъий нийсхон къовсам хьаллоацаш болча, США-и цар цхьогIонхойи бIу сои чехкен берриген Индокитаера арабаккхара тIехьарча боламо юкъе лаьнаб массе тайпара политически уйлаши социальни гIулакхаши долаш бола нах, цо юкъеззай ерригa континенташ, дунен тIа машара паргIатои хилийтара тIехьалаттарий дукхах цIех дола гIулакх а хин... оаттаб из.

Ший къаман кортамукъале бахьанe кхычарех тийша хIама доацаш хилар духьа машар бахьане къовсам лоаттабеш дола Индокитая халкъаш гоаротгаде дагахь ше уеттаьь зуламе планаш американски империализмана эхь тIа а дужаш юкъагIийсай. Из — турпалча вьетнамски халкъа, Лаосеи Камбоджаи денал долча патриотий, дерригача антиимпериалистически машар безачеи низий лоархIаме котало. США доалдеча гIозараша тахан Индокитае лелабеча наькъо хьахьоех, американски тIема низаш «арадахара» хьакъехьарча цар деклараце кIура пордувна тIехьашка «вьетнамизаце» политика оалаш йолчун новкъосталца цIий мехкадерга гаьна даккха. США-с яар дерг долаш йола марионеточни режимаш цу районерча халкъашта качйоха гIертилга лочкъадаь доалладеш хилар. Дог-уйла цIена долаш мел болча наькъа декхар да уж бIеха уйлаш кхоачаш ца хулийтилга, США правительство, юхера а, Индокитая проблемаш вьетнамски, лаосски, камбоджийски халкъаша законагIа дIадехараш теркал а деш нийсхонца къоастайра маькъа тIа оттаяза ергйоацача кхоачаелга.

Интернационализма принципашта тешаме йола Советски Союз хьайна лерригIен латт Вьетнама Демократически Республикана духьалара агрессе акташ соцаяра тIехьа, чIоагIа латт Индокитая дерригача халкъий бакъ гIулакхагахьа, мамогга новкъостал ду цо царна, уж хьаллоац. КПСС XXIV съездо торжественно баьккхаьд тха парте из никъ хьалургбоацаш хилар. Индокитая турпала патриоташ, шоай къаман кортамукъале бахьан долаш къовсам лоаттабеш дола халкъаш, дерригa антиимпериалистически машар безаш долеи низаш дег тийша хила мегаргда Советски Союзах шоашта тешаме цхьоагIонхой тIема соратники хургхиларах.

Американски агрессораш совцабар духьа лоаттабеча къовсаме боккхача лоархIаме да дог-уйла цIена долаш мел бола нах, машари нийсхон деза долаш мел бараш кхотабеннех цхьоагIо йолаши хилар. Шехо яц, Индокитая халкъий машараи кортамукъаленни тIехьарча Дерригдунен ассамблея Вьетнама, Лаоса, Камбоджа халкъий машараи кортамукъаленнеи дунен общественность дIахо оаргдагIъаккхара гIулакха юкъе, Индокитайски ахгIайрен тIа нийсхон-машар юхаоттабара гIулакха юкъе хьинаре дакъа лоацаргхиларах.

Шер а йойла, чIоагI а лойла машар безача низий Индокитая турпалча халкъашнарча солидарноста дерригдунен фронт.

Л. БРЕЖНЕВ.

АКТИВАХ КОГ ГІОРТОЛГА А ЕШ

МалгІабина районан партийни организацешка укх тІеххьарча хана дукхагІа теркам тІаухийт коммунистий денал айдара, производстве а, общественни вахаре а цар лоархІам лакхбара. ХІаьта цу балхах доккха беркат а доал. Юкхьайцарча партийни организацешна санна, шоай болх тоабаьб цехови парторганизацешен партгруппашен а. Беррагаш хІана бац аьнна бола коммунисташ партийни порученеш кхоачашъеш ба.

ХІанз районера 650 коммунист партийни, комсомольски комитетий, халкъа тІахьожама группайн постийн, иштта кхыча массови организацей членаш ба, 400 пропагандисталла, политинформатералла, агитаторалла болх беш ва, 130 районнии юртийн Советий депутаталла хержав. Цу йоккхача партийни актива болх дукхача даькъе хІара коммунисташа шийна тІадилла гІулакх тешаме кхоачашдеш хилара тийша хургба.

Практика хьахьекхад чІоагІа актив йолча партийни организацешца шоай декхараш дикагІа кхоачашдела. Хьаьнаргъа вай МалгІабикера бурувдеттача балхий управлене партийни организаци. Из латт 170 коммунистах. Царех 11 партбюрона чувоагІа. Хьалха хинначул 4 коммунист дукхагІа хержав бюро членалла тІеххьарча отчетно - хоржамий собрание. Цу гІулакхо йиш хилийтар дукхагІйолча цехий, бригадай, отделий коммунисташ партбюрона юкъебахийта. Цар новкъосталца партбюрона хІанз аттагІа да еррига балха участкай къахьегама гІулакхаш мишта лел ха, хІаьта шоай балхах лаьца партийни группашкарча коммунисташка дар дІадовзийта а. Еррига актив шийна гонахьа кхотаяр бахьан долаш хІанз ерригача производственни участкашка беш бола организаторски кхетамен болх тоабаьб партбюрос. Ший активаца цо даьй бувзам лоаттабаро йиш хулийт болх дикагІа віаштІехьбаккхара царца эшаш дола практически новкъостал лоаттаде, цар дика инициатива цу сахьате хьаллаца.

Центральни инженерно - технически службай дукхагІйола инженерно - технически болхлой къона ба, цудухьа йоккха яц цар балха опыт а. Из бахьан долаш

ПАРТИЙНИ ВАХАР

цар шоай балха тІа тайп-тайпара гІалаташ дувлийтар, административно уж бехктокхаме оаврах хайра пайда а балацар. Цар балха еш йола партийни влияни чІоагІъе лаьрхІар партбюрос. Цига партгруппоргалла хержар инженер Ф. Т. Губиев. Йоккха балха опыт йола дика специалист а, шийна тІадилла гІулакх тешаме кхоачашдеш вола коммунист а ва из. Шоай балха нийслу кхоачамбоалараш дІадахара тІагІертта къовсам лоаттабе аьнначa цар партийни группа дикка тоадаьд коллектива гІулакхаш, специалистий квалификаци лакхлуш йоагІа.

Партбюрос шоашта тІабилла боккха болх чакхбоаккх укхазарча мастераша. Болх віаштІехьбаккхара совгІа коллективе хІанз шерра кхетама болх беш а ба уж. Шоай бригадашка пропагандиста декхараш кхоачашдеш болча цар болхлоишта экономически знаней лардаш дІайоаийт.

Общественни организацей болх тоабара цар активаш чІоагІъю партбюрос, цу организацешта кулгалде хьожабара цах хьакъестабу, тІаккха царга гІолле ший влияни чІоагІъю. Иштта, профсоюзни организаце болх беш ба коммунисташ М. А. Хадзиев, Р. П. Лебенко, С. С. Ахриев, комсомольски организаце В. М. Льянов, П. А. Черников, Н. Х. Назадзе.

Активисташ балха боагІача тайпара дІанийсбар бахьан долаш партбюро дувца оттаду дешаш дикагІа кийтде а, чакхдаха а віаштІехьдовл. Из гІулакх чакхдаьккхаш ма хулла дукхагІа нах юкъсоза гІерт уж, цудухьа тІаййеш йола решенеш хеадамболамагІа хул.

Партбюро цхьан заседание партгруппаша къахьегам лорабечен кхерамзлен бокъонаш кхоачашъечен беча балхах лаьца дийцар. Балха участкашка из гІулакх мишта латт дика хоуш боллача коммунисташа лоархІаме къамаьлаш дир цига. Бурувдеттача бригадай мастерашта, общественни организацей кулгалхошта критика йир цар, уж къахьегама къалам тоадара, кхерамзлен техника лерттІа віаштІехьъяккхара доагІар деш ца хилара. Цул тІехьагІа аьча ший заседание партбюрос чІоагІа дика хетаз белгалдаьккхар цу кулгалхоша партбюрос дь решени кхоачашъяра де чел эшар зеш хилар.

ХІанз партбюро ший активах ког гІортолга а еш лерттІа болх віаштІехьбаккха ялаво хьагойт цун хІара члена денал айденилга. Партгруппашка еча собранешка ца болхаш бисабац уж укх тІеххьарча хана. Цига царна хоз коммунисташа шоай балха моттигашка авангардни лоархІам мишта кхоачашбу, цар предложенешка, замечанешка лаьувгІ, партбюро балхах, цо тІалийь решенеш кхоачашъярах парте членашка хоам бу, коллектива хьалхашка латта декхараш дІадовзийт.

Кердача пятилетке дукхха дикагІа къахьегаш ба МалгІабикера бурувдеттараш. Партийни бюрос ший актив шерра балха юкъеозаш управлене кулгалхошца цхьана боккха болх чакхбаьккхаб производства кулгалдара структура эргаьакха тоаеш, балха эттара лоархІамегІа йола участкаш шоай гІулакх дика деваш болча кадрашца чІоагІъеш.

Участкаш дІа а яха диспетчерски службаш хьаяо балха тІа нийса хьожамаш дика аьттув хилийтар. ХІанз бурув деттара балхий технологена дийнахьи буси тІахьожам лоаттабеш диспетчерски служба я.

ДІадахача шера план управлене коллективо 28 декабре кхоачашъяьй. СиагІа детта баьккхаб уж бурув, лакхъяьй къахьегама овсарле. Дика дІадоладьд цар пятилетка шоллагІа шу а. Январь бетта задани кхоачашъяьй. ПланагІа хьаьрхІачул лакхагІа хилар къахьегама овсарле, бурувдеттача дІадокийтар кІезигдаьд.

Бурувдеттача балхий управлене партийни бюро доала хІама дергдолаш я КПСС XXIV съезда решенеш ларде а дувцаш наха юкъе беш бола организаторски политически болх тоабеш парте решенеш кхоачашъяра уж оарцагІбахара.

Н. КРЕСТЬЯНИКОВ,
КПСС МалгІабина горкома организационно - партийни балха отдела заведующи.

Конкурсо хьахьекхад

Кхаиккара балхаш хаинаьюн дикен чакхдахар дуоаденна да юртбоахама техниках бизза пайда эцарца. Цудухьа Іалаьмате лоархІаме да техникана доагтІача тайпара гІулакх дар, хан-хана хьа профилактически мероприятеш чакхъяхар. Къаьстта лоархІаме да Іан замалахьа де дезараш. Техникен оборудовании лерттІ лорадр керттера хьисап да цар эксплуатациоаний ха йІаьхъяраи, царца хьадеш дар овсаре хилийтараи. Из болх лерттІа чакхбоаккхаш ца хилча мукх ца тарлу машений дукхагІа йоза оатхалаш.

Цу гІулакха боагтІача тайпара теркам тІа а бахийта республика колхозашкен совхозашкен техника лерттІа лорадрах республика юртбоахама министерствас 1971 шера віаштІехьа а дьякха чакхъяьккхар конкурс. Цу конкурсе дакъа лаьцар 64 колхозо совхозо.

Къаьстта хьокхаме къахьийгар цу хьакъо Сунженски района «Победа» колхозе, Шелковской района «Путь к коммунизму», «Коминтерн» колхозашка, Наурски района «Россия», Урус-Мартана района «Гойтинский» совхозе. Балхара мукъальнча тракторах, кхыйола техника къаьстача моттиге дІаоттаю цу боахамашка, цул хьалха болх беш йолча узлашта антикоррозийни смазка а йийх. Цу боахамий центральни усадьбашка, полевой станашка машинно - тракторни парка технически обслуживани ю, стационарни пункташ хьалъяй, віаштІехьъяьхай техника лоаттаю площадкаш, техника юла посташ.

Дукха ха йоацаш яьча итогаша хьахьекхар конкурсе коттадьнна боахамаш Шелковской района «Путь к коммунизму» колхоз, Наурски района «Россия» колхоз, Урус - Мартана района «Гойтинский» совхоз йоагІ.

Белгалде деза из болх массадолча боахамашка цу тайпара дика ца лелалга. Царех я Сунженски района «Восход», «Красный Октябрь», Орджоникидзе цІерагІа колхозаш, Грозненски района «Советская Россия» колхоз, Гудермесски района «Степной», «Дружба» совхозаш. Цу боахамашка Іа дакхха дІаоттаь машенаш технически бокъонаша дІадехкача тайпара нийса оттаьлац, во я цаьна еш йола ремонт а.

ХІанз боахамий кулгалхоша деррига а дь деза біаьсти ду балхаш хьатІакхачалехьа еррига техника лерттІа кийчъяра.

А. АНИЕВ,
юртбоахама министерства «Госсельтехнадзора» инспекца начальник.

ХЪУСЕНА ГОВЗАЛ

Наьсарерча «Экажевский» совхозе вІахача массаза а тайп-тайпара балхаш деш гу сона Албогачиев Хьусен.

Хьусена кулгех «доша» да оал. Дукха гонзал йоал царех. Къахьега Іаьмий да. Цу совхозе ша болх беча укх пхийтта шера цо дьвча пхьарало кхы а лакхъяьй, шеръяьй из говзал.

МоллагІа цхьа лоархІаме, бехктокхаме болх дІаболабелча директор ше вола Хьусен волча: «Хьо оарцагІа ца вовле йиш-м яц, жи, Хьусен!» — аьла.

КІа тувцача хана юкъ-юкъе еха сенача комбайнаш тІара кийпаш а лестаеш цунга кхайк комбайнераш. Цхьавар ше селла эшарах доккхад а деш, дІавига транспорт яйталца сагота а воацаш Іийне вагІаргвар. Хьусена сатеш шай новкъостал эшаш моттиг хилча. Дахчан ког лейзе гІаш вола. Иштта комбайна тІара комбайна тІа а ухаш, цхьабола комбайнераш цаІ-шиъ яи доаккхаш лоттаргбола бахьан цу сахьате дІа а доаккхаш еха комбайнаш зІаяххалца кхай тІара вІаводаш из. ТІаккха йол хьокхача, вохийт. ТІаккха, тІаккха... Йийца варгваш Хьусена «доша» кулгаш эша моттигаш. Дукха я уж совхоза производстве.

Гуйран кхашкара балхаш чакхдаьлча цхьа юкъ йоаних механизатораша кІезит - дукха салоІаш а техника тоае мастерскешка хьа ца боагІаш хьелуш а. ХІаьта Хьусен воагтІаше а мастерскешка а вахе техника тое хьабакха бевача царна моттиг, фусам кийчъе волалу.

Укхаза а висаш Хьусен цхьан метте. ЦаІ производственни участок яц цу йоккхача мастерскешка из ца хулаш. Укх деношка со цига вахача «наьха» инструментальни участкера керавир сона из.

— Укх чу хьожаваь хьо балха? — хетт аз Хьусенага сайна хьалхе деррига а хоашие. «Укх чура вар гриппах цамогаш а хинна цІагІа сецар. ХІаьта техника тоаяра эттара саготагІа ха я ер. Цудухьа хьачувайтав со укхаза».

— ТІаккха укхаза валехьа Іа болх баь моттиг яьоса хургья?

— Из бола а мела битац аз. Цигара а укхазара а задани е кхоачу. Доккхала яхац цо из. Ше хоастанайтар дуккьа яхац. Кхьппена, вийнена хьалхара болх бе хьинар ха Хьусена инвалид воллаше а. Цу хьинара хьаст ба де вона хІана чуйнна хьале Іамар, лакха говзал йолаш хилар, шийца балха боахкарашта хьалхашка ше деш вола хІама бехктокхаме хета оамал. Шийна хьалхашка дийнахьа мел етта декхараш кхоачаш а дь чувоаш Хьусена лега хула салоІам ба аз бувцар.

Кон хьекхаш, гон етташ, аІоагІа хьувзалеш чуйнна къахьегаш воаллача цунна бІарахьежача хІама ца деш дийнахь цкъаза айсе дІаухийта минoташ, сахьташ дагадехар сона. Иштта чІоагІа Іатхьаш ба бокъонца болча къахьегамо лу хьокхам. Цудухьа оал, къахьегам — эттара тешамегІа вола кхетам тала хьехархо ва, аьле.

Сиха, кадай, тайжа лех Хьусена кІаххара а тІера а цхьатарро Іаржа - шера, кийттІа ниа болх кулгаш. Хьальжаш латт цо деча тормозаша, фрикционни ленташа йоккха дахчан яьшка. ЧІоагІа эшаш да уж тоаеш латтача машенашта, трактораштa. Фентех, шайбех, втулкех, штуцерех йина из санна йола яьшка яхьаш из волча хьачувера цхьа ремонтник.

— Ераш йий Іа йийцарам? — аьнар цо Хьусенага. Укхо корта лостабича гІад а вaха сиха дІайихьар.

Ше хІана къахьегаш воаллача хьавалехьа Хьусена кхыча становщаш тІа кхоачашдаь механизаторий заказаш дар уж.

Специальность, профессеш... Хьусена массехк я уж: токарь, слесарь, комбайнер, аьшка пхьар, сварщик, моторист, вулканизатор... Дукха ли совхоза цунна Іа ховш профессеш. Цхьан дешаца чулоацалургьяц уж еррига а. Да а дац селла шера чулоацам хургбола дош. Цудухьа хІране ши-шийна хеттача тайпара цІерах техи Хьусен санна кулг-товзал йолча нахах. Хьусена дошoча кулгий пхьарал ца аьлча се дац цох ала хІама.

Мастерской заведующега нох. Вышегуровга хетт аз:

— Дийнахьара нормаш кхоачашйой Хьусена.

— Шн бІаь процентах тІех ца, оккхаш чу-м вахавац сона хоаш, — аьнар цо. — Къаьстта хІанз айхаьд цо ший хьинар, ремонтникаша дукха заказаш ду.

Цхьа зІамига лоадамбоаца оатхал йоацаш пехашкара ара ца йоалаш латташ хул цхьайолча хана «дуне» миссел йола трактор. Цу моча мотте чІоагІа эш Хьусена кулгаш. Иштта йоах цох цуница къахьегаш боахкача механизаторашa, совхоза гІулакхерча наха.

— Наха а накъайлал цун кулг-говзал. Балхара из чувоача хана новкъа дуккъал а ухаш, са мотоциклага, машенага хьожавалар хьо, ахаш дехар деш дукха хул цунга. Хьусен ше а ва дика мотоциклист, хІаьта цу машений «дегІ-кер» дика бовзаш лор а ва. Цудухьа мукъача хана а яьккхах къастац цун кулг.

М. ЗАНГИЕВ.

КИРГИЗСКИ ССР. Дуней практике дуккхьашха Тянь-Шана шерра сейсмически районе хьалъеш латт йоккха энергетически узел.

Токтогульски ГЭС хьалъю берригача мехко. Ударни комсомольски гІирс хьалбечо баьккхаб 43 къаман бола нах, царех 5000 — комсомольски путевкаегІа.

СССР хІаьь 50 шу дизара яхь йоагІача тайпара вакъалхар дукхъе яржача социалистически яхь юкъе а яха, «Нарынгидроэнергострой» коллективо яхье хьийкай Нурекски ГЭС-а гІишлошъераш.

СУРТА ТІА: Токтогульски ГЭС хьалъеш.

* * *

Къахьегама дисциплина лакха хиларца белгалйоал коммунистически къахьегама коллектив — «Нарынгидроэнергостроя» керттерча гІирсий управленера С. Феттаева бетонщикий бригада. Аьрдехьара аьттехьа: Жаныбек Баныибеков, Асиралы Кабатаев, Бектурган Камбаров, Анатолий Букин.

О. ПОРОХОВНИКОВА сурташ.
ТАСС фотохроника.

КЕРДА ГІА БАККХАРА

Ховш ма дарра дІадахача шера Іалаьмате во хаоттама хьалаш дар вай республике. Дале а, овсаре къахьегар бахьан долаш, Іилка хьалха латта бокъонаш балха юкъе йоалларах тха віаштІехьдаьлар хьокхамаш ве довдаш шу чакхдаккха. Еррига оаха чуийца комсаш 7211 тонн хилар, вешта аьлча хІара гектара тІара юкъера лаьрхІача 48 центнер. Из районе эттара лакхагІа бола хьувкъам бар.

ХІанз пятилетка шоллагІа шу доладеннад. Укх деношка хІадахача шера баьча балха анализ а ещ, укх шера балха юкъе йоалзе йиш хургйола резерваш лохаш да тхо. Сунженски района «Победа» колхоза къахьегамхоша даь кхайкарал хьал а лаьца боахам дегІабоалабара тайп-тайпара мероприятеш оттаьй боахаме. тІаийцад лакха социалистически декхараш. ЛаьрхІар хІара гектара тІара юкъера лаьрхІача 67 центнер комсаш чул, хий па декхача лаьттацкара хІара гектара тІара чуийбу хьувкъам 23 центнерга кхаччалца лакхбе. Паччахьан кхенга комсаш йоххара пхе шера план 1975 шера 25 сентябрь тІакхоачаш кхоачашъергья, хІаьта дукхи, шурен доххара пхе шера заданеш дйь шера кхоачашъергья.

Оаха дика кхетаду тхоашта хьалханна латта декхараш етта доацилге, уж кхоачашдара хІамале а къовсам болабаьб боахаме. Лаккара социалистически декхараш тІаийцах техникана ремонт ещ боахкача механизаторашa. БІаьстан замалахьа комсий плантацешка болх бе эшаргйолча трактораштa еш йола ремонт 23 февраль тІакхоачаш йистебоаккхаргья. хІаьта еррига тоае езараш 50 трактор я — из болх 15 март тІакхоачаш чакхбоаккхаргба. Царех совгІа цу хана тоае езаш 31 тайп-тайпара пневмоагрегаташ а я. Цу гІулакхо віаштІехьдолийтаргья комсаш хьаттам кІалара мукъайоахаш дергдола деррига балхаш механизаци де.

1972 шера деиз чуийца комсаш мугІарашта юкъера архазареш уж машенашта тІайоттарен балханта 90 процент механизаци ергья.

Дукха гІулакхаш до деза хьайбай продуктивность лакхъяра а. Цу хьакъе керттера дар да тешаме доакъара база віаштІехьъяккхар. Цу гІулакха оаха лаьрхІад хий декхача лаьттанка хІара шера тайп-тайпара бацаш, силосни, кхыйола доакъара культураш дІа а юви хІара шера цаІ-ах шера тоъаш хиллал доакъар Іалашде.

Пятилетка къахьарча шера дика къахьийтал тха чхьагІара завода коллективо а. Продукцена реализаци яра план 1971 шера 25 декабрь тІакхоачаш кхоачашйир заводо, къахьегама овсарле 1,6 процент лакхъеннад. Кхьаьнна пайда 1100 эзар сом да. ДІадахача шера потребителашка дІаяхьийтача продукцена цхьа реклама яцар заводе. «Росглавпиво» предприятешта юкъе [illegible] нагІа моттиг хьаккхар завода коллективо 1971 шера.

Даьха толамаш дІахо а лакхдерхІ чхьагІар доахараша. Цу гІулакха тІаийцад керда социалистически декхараш. Царга шелачча бугадоал завода коллектива хьалхашка Іалаьмате бехктокхамо декхараш латталга. Пятилетка юкедисача дикъ шера къахьегама овсарле 6,4 процент лакхлургья. Продукци арахецаре цунна реализаци ярен пхе шера план 1975 шера 7 ноябрь тІакхоачаш кхоачашъергья, хІаьта планагІа лаьрхІачул совгІа 500 эзар сом пайда а хулийтаргйа. ЧхьагІар дераши доаш деннад 50 эзар сома мукъа йола бедаш, 10 эзар сома мукъа дала долгор, 12 эзар сома мукъа йола электроэнерги кхоа. Укх пятилетка шоллагІа хІара шера заводо потребителашта дІаухийта продукци дикен тІехдикой шера хулийтаргьяц.

Дика къахьийгад совхоза гІишлошъераша. ДІадахача шера цар віаштІехьдаьнад совхоза болхлой чубахара хьал а даь дика цІа эксплуатаце дІадала. Цул совгІа бІаь сага лаьрхІа общежити, пищеблок хьалъяьй, 3700 квадратни метр вакъаьшта, тротуараштa асфальт биллаб. Бехктокхаме декхараш латт укх пятилетка гІишлошъерашта хьалхашка дІахо йодача хана а. ГІишлошъераша лаьрхІад пятилетка юкедисача дикъ шера 24 нах чубаха цІа, бІаь сага-лаьрхІа общежити хьалъе. Эксплуатаце дІалургья 300000 литр чхьагІар лоаттадергдола винохранилище, 600 хьакханна лаьрхІа откормочник, кхыйола объекташ.

Ховш ма дарра, Коммунистически парте ца хаддаш йоахо а бахача ваьха хьал - торе тоаяра, цу даькъе дукха гІулакхаш ду совхоза партийни организаце а администраце а. 1971 шера дьодни путевках санатореш, курорташка салоІам 61 саг хиннад, «Смена» яхача пионерски лагере салоІам 80 бер хиннад. Оздоровительни мероприятешта лаьрхІа 4 эзар сом ахча дІадахийтад дІадахача шера, укх пятилетке цу гІулакханта кхы а 25 эзар сом хьожаде лерхІ. Ца хаддаш, тоаду къахьегамхой жилищно-бытовой хьалаш. Совхоза еррига квартирашка газ я, хІара вов хий диллад, дукхагІа йолча урамашта асфальт биллаб. Вахача ваьха хьашташ кхоачашдеш кхоь продовольственни, промтоварни тукан я.

Сунженски района «Победа» колхоза къахьегамхой хьатта лелдара культура тоалрах дола кхайкарал хьал а лаьца, укх шера шоаш тІаийца социалистически декхараш толамца кхоачашдара шерра социалистически яхь йоаржадьй тха совхоза болхлоша.

А. ТАЛАЕВ,
Наурски района «Советская Россия» [illegible]

ТОКАРАША БАРКАЛ АРГДА

Нальчикерча машенашъеча заводе хьаьь йолча торцеви уплотнения ремонт еча хана каст-каста йохар цун втулкаш. Цу уплотненей втулкаш шаръю лаьрххІа приспособлени віашагІъеллар Анисимова цІерагІча Новогрозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода рационализатора нох. Калмыкова. Токарни станока шпиндела корпусах йоаллача втулкахи фентахи латт из, башха - дика приспособлени. Шера йола цун экономически эффективность 7381 сом да.

И. МАЙТАК,
Нохч - ГІалгІай Іилма-технически информацен пропаганда ЦІен инженер.

МАШЕН-УНИВЕРСАЛ

ВорхІ тайпара операци юкъ Шауляе хийтъяьча гІишлошъера машена новкъостала. Из я хьалхи хиние «Т-40» яхача тракторах хьаьъц гидравлически механизмаш оттаяя. Масала, машенах стрела а елле, гІиллой конструкцеш тІайотта е ІоІовссе йиш я. Массехк минот мара яьац стрелана меттел 0,25 кубически метр чухоше грейферах ковш дІаоттара. ШоллагІа йола ковш кІаьдача лаьтта деча балхашта лаьрхІа я. Къаьстта шоай тайпарча міероше торо хулийт яхера тІабиллара машенах пайда эца, кхыча механизмаша турбаш хьалъийергйола ши бульдозери хулийт цунах.

Цу тайпара машенаш-универсалаш арахецилга віаштІехьдоаккхаш латт предприяте.

(ТАСС корр.).

Шяулай, Литовски ССР.

13 ФЕВРАЛЬ—СОВЕТСКИ ЭСКАРО НЕМЕЦКО-ФАШИСТСКИ ГІАЬРАХОЕХ БУДАПЕШТ МУКЪАЬЬККХА ДИ (1945)

БІАЬ ШУ ДАЬННА, КЪОНА СТОЛИЦА

Ткъаь ворхІ шу даьннад советски байракхи фашистски гІаьрахоех Будапешт мукъайоаккхаш баьча тІем тІа ЦІеча Эскара бІухошца цхьана дакъа лоацаш хиннача венгерски эскара даькъа стяги Будайски крепоста тІа урагІъяхача дийнахь дена.

Ткъаь пхиъ шу совгІа ха... ХІана хьалхийна нах шоай цхьаболча даьй-мехкахошка «хьа возалде», воккарга — «ТІехвозала» яха дезаш хиннa ханаш кинижкаш тІара мара ца йовзаш йола тІехьа. Царна дагабагІац столица бульварашка лийнна сагІадехаргаши дуккхача будапештски цІеношка дІачувоаллача наІарашка «ЦІагІарча прислугай, курьерий, кІалей парадни лагІеш тІа гІолла чудакха бокъо яц» аьнна даь хилла йоазош.

ХІаьта из дага ца доагІаш геттара дика а да. Цхьабакъда, халкъа Венгре къоначa тІехено сий деш дагалбаттабу ирЪз дола тахане бахьан долаш къовсам лоаттабьраши шоай са дІадениараши. Кортамукъале яьккхача советски тІемахошта Галлерт гув тІа а Вагадо майдан тІа а детІача памятникашта юкхе дадача кердача эвлаша, город мукъаяккхар духьа баьча турпалча тІемца ювзаенна йола реликеш чугульъяча кердагІча исторе Будапештски музее школьникаша дуккхази а еча экскурсешта тешал ду са даьхене а «цхьаккха сиг вицалийтахаем цхьаккха хІама дицдалийтахаем» хилара.

Цу тайпара экскурсеш къаьстта дукха хиннай укх тІеххьарча хана. Каст-каста ух венгерски столица селхинарча, тахканарча, кхоанарча денах дувцаш йолча выставкашка. ГІулакх миштад аьлча, карара шу юбилейни да Будапешта. Дилза бІаь шу хьалхагІа, 1972 шера, Буда, Пешта, Обуда магистраша цхьана соцам баьб Дуная йисте улла кхо город-лоалахо административни гІулакха віашагІтохара къакъеьха. Мехка бІарча цхьа политически культурни центр хиння дІаэтта Будапешт, ше мукъаяккхалца йолча хана, цхьабакъда, нагахьа санна шта аьича мега, кхо юкъ йолаш хьенай. Буда шиш болча аристократий район хиннай, гІарен татанен Пешт ший пригородашца цхьана боллой болама питадель, хІаьта цхьа этажаш йола Обуда теІа провинциальни городок хиннай массаза а.

Обуда вахаши цун патриоти волча сога а цун дІаяхача ханах хІамаш дувца дийхача амфитеатрий, римски легионерий, казармай гувнех лаьца яде йиш яр. Цхьабакъда, хІана юкъар таханара Будапешт я. Шеко яц, ер мугІараш яздеш со чувагІача обудайски квартире кора дІатІаваха мара везац са, тІаккха репортаж юлургьи сога венгерски столицерча зегара къонагІа йолча районах лаьца.

Корах дІаарахьежача хьаделла ду дуккхаза віаштІардаь цІенош, паргІата паркаш, школаш, «Универсамаш» яхача кердача микрорайоний шерра сурт. ДІа мел хьежача бІаргагу башенни краний стрелаш: йоккхагІа кулаш йоагІе чуІе керда цІенош хьалдеш латта массив. Тхаццига баьххача советски хьаьшашта укхазара дукха хІамаш шоашта ховзаш доаш санна хет. Масала, чуІе хьалъешаш. Уж — дуккхача московски ленинградски цІеной даьий бІь вежарий — советски оборудоване кийчъяьча № 2 йолча будапештски цІеноша деча комбината даьча доакъоех хьалъяьй. ХІаьта Дуная йистера керда чуІеча цІенои массив московски е ленинградскичарех къовсталургйолаш я. Цун ший «юкь» я — венгерски.

Вешта, хьалъеш латтача Зугло, Чепель, Кёбань, Йожервариш яхача микрорайонашка бахача маха дувцар а назаморт да. Цу хьакъехьа-м, бакъдар аьлча, хьацц мелд а къувса йиш я, цхьабакъда, шеко йоацаш да цаІ: хІана санна доккхий гІирсаш хьалдеш ший истори хьадоладелча дена цІаккха а хиннаяц тха столица.

Хьалдеш латтараш чуІе цІенош хинна Іац. Дукха ха йоацаш Бережмарте майдан тІа хьалъяьнай культура керда центр, Зугло лора йоккха универмаг, Юлле проспектера медицински Іилматохкама институтa лакха здани. Улицашка майдаши дІакъувлаш яьча картаниа тешал ду гІиреаш лаьтта кІал а хьалдеш хилара. Уж я доккхийча наькъашта кІал гІолла тІехвувла йоахаш латта моттигаш, хьалъеш латта будапештски гаражаш, метрополитена керда линеш. Цун хьалхарча участке гІолла шш шу хьалхагІа дена масса удаш лел Москвана юкхера городе Мытище хьаьъча вагонех віашагІъехка экспрессаш. Дуная хьарсама гІолла йода метро шоллагІа эргІа ер шу чакхдолаш болх бе йоллургья, хІаьта метро хьалъераш хІаьзле а аргІанара трасса йилла болабенкаб. ДІаяхача бІашерене балла хиа лаьтта кІалхара цикъ бІаьбеш ба.

— Цу доллача хІаманна, баьудар аьлча, цу сахьате бІарг тІаотт. Укхазе цу сахьате бІаргагуш мича хул будапештски керладар. Масала, «Эдьешег иззо» яхача завода зданеш 30 шу хьалхагІарча суртех а йоавзаргйолаш я, хІаьта царна чуль болх беш я ткъаь кт меттел, пхи шу хьалхагІа а ца хиннача тайпара йола программни управлени а йола станокаш, арахеца бувзама средстваш...

Йазаморг вла доагІа столицерча библиотеках а. Здани къаьнара я, хІаьта цун книжкаш дешараш, къаьстта а студенташ болхлой рационализатораша, укх тІеххьарча тІкьа шера кІссалaза дукхагІа хиннаб.

ХІанзарча чуІеча цІеной районаш, реконструкци яь промышленни предприятеш, музеешка библиотекеш «зерате» ахар, керда паркаш, школаш, спортивни гІирсаш, дика віаштІехьъяьккха городской транспорт из долла хІама таханарча Будапешта сибата хиташ.

Вежарашка долча мехкий дукхача къонарча городашка — Москве, Киеве, Праге, Софие... хила вийзав са. ХІаьта а массанахьа сона бІаргагуш хиннар цхьа закономерность яр: шерагара шу массаза доал къонлу уж. Социалистически Венгре столица, къонара Будапешт а шоллагІа къонал дІайолаль.

Балаж ВИДАМ,
венгерски журналист.

Будапешт.

(АПН).

ОЛИГОВА РОЗА — БРИГАДИР

Шуй вахара биографи хIаране ше хьаю. Цу вахаре нийслу цIаккха а йиццургIоаца миноташ, сахьаташ, денош, шераш. Олигова Розай ниттача шерех да 1959 шу. Ца а Роза вггара хьалха СМУ-10 балха яха ха. Цу хана Роза яхайтта шу дайна йиIиг мара яцар: бера самалаш а йолаш зIаминга дегI а долаш, эхь хеташ, ше йолчал а эIамагIа хеталора из.

Юххьанца цуьна хацар болх кишта бе беза. Пудухьа лоархIа ца еш ихаувзалора из. Бакъда, цунга хьежачунна холора болх бе безам болаш Роза хилар а, цуьна из булургхилар а. Дукха ха ялалехьа болх бе IоманалараI совгIа, из говза бе а лььар Роза. Масса хIамал дукхагIа из говзал шийна ошаш хилар хетадир цо.

Ха дIа ме йода дукхагIа хулар Розаси цуй новкъосташен деш дола цIенош, ххьйола гIишлош. Лаххлора, шерлора цуй говзал. Цо Iомадир штукатура, кIир тохара, кирпичаш йоттара; кхыдола балхаш.

Пхи-ялх шу дахккар цо штукатура деххараш кхоачандеш. Цу балха тIа йолаш чакхъяьккхар Розас къахьегама «школа», кулг-говзал хилара тарра белганъяла йолаелар новкъосташта юкъе а кулгалхошта хьалхашка а. Болх дика дIацатIехьбаккха, хьалха тIехьа де дезар фуд хоьш, новкъосташта гIо де кийча йола йоI бригадирална оттаю. ЮхагIертар Роза, «бригадир хилалл беррига а болх сайна хов мотташ яц со», яхаш. Уккал дукхагIа боль баь а, хаина бокхагIа бола а болхлой дукха бар. Бакъда мастерай прорабаи хетачох, уккал дикагIа бригадир хургьяцар. ХIьта болхлой шозм а раьза бар цох бригадир е.

Керда цIенош хьалдора, шира дараш тоадора. ЦIеношта е кхыча гIишлоешта штукатурка яь, кIир тоха бахлой йистебаьнна дIаболлаш кIезиг-дукха бе болх бусаш моттигаш хул. ХIьта Розай бригада шоай болх дика, цIена, бIарга тоам беш, хьалдаьча, тоадаьча цIенашка баха нах раьза хургболаш бу.

Вай деш дар-м цIена кхалньхьа гIулакх да, уйла е оаш-укх чу бахаргболча наьха, сал цо шийца боаххача кхалнахага: штукатурка дика, шаьра е ева, кIир хоза тоха еза яай.

— Дадахача шера оаха хьалдир Карабулаке 36 квартира йола нах чубаха цIенош. ХIана оаха кийчду СаьмуIашкара 16 квартира йола цIенош, — яхаш дувц Розас, — уж укх шера хьалхарча квартале чакхдаха дага да тхо. Ткабар пхьаннаьа сайца хатта йиш йолаш болх бац. Тха балхага дааьна кулгаш сагета хул шортта хьада гIулакх ца хилча. ХIьта укх шера къьастта дукха къахьега деза, хIана аьлча управлене вггара дикагIа йолча Толдиев Юкаса бригадаца яхь лаьцай оаха, — дувц Олиговас.

Розай бригаде а ба дукхкхача хана деиз болх беш хьабоагIа в. Керда балха баькка а нах. Укказа нийсбенна керда нах цхьа-ше шин кIира дальча болх бе Iам. Цхьа дезал а хилий дIаув уж бригада членашца. Керда баьхкарашта балха говзал Iомаяра оарцагIйоал Розе ше, бригадера опыт йола болхлой. Дукха специалисташ Iомабаьб цо ше болх беча 12 шера.

Бохктонхаме, хала болх а ба гIишлошъеча бригадира бар. Бригада болх пийса вIаштIехьбаккхарал совгIа собранаш е, хьехамаш де, дуар вIаштIехьдаккха деза цуи, заводе е фабрике санна мичад укказа. Цух совгIа, дукхьал балха цхьа говзал мара йоацаш хила а йиш яц. Из ниттта хилча болх сеце, е цуьна ваа материал йоацаш ха йоагIа.

Роза болх бе йоагIача хана деиз чIоагIа эргаьника хозьенпай, тоаенпай Карабулак, СаьмуIашке, Грозный. Уж хувцача юкъе кIезига дакъалаьцадац Олигонай бригадас. Дукха да цо хьалдаь цIенош, кхыйола гIишлош. Бакъда цу дерриганешта юкъе къастта дагалатт Розайна эггара хьалха ше балха енача хана хьалдаь цIенош.

— Хьа бригаде эггара дикагIа йола болхло малий? — аьнна шийга хаьттача, Розас аьлар:

— Са бригадера шеор а я дика болхло. ТIаккха бегашта санна Кокорхоева Мадинат, Тимарзиева Дугурхаи, Хамхоева Iайшет, кхыбараш ба са гIопчий аьле тIатох.

Хьусена Розийна хов ше наха езаяйта, дарIийта, мийх безам бойта. ХIьта дIатIахьежача кхычарел из белгальергйола хIама а даллац цох. Бакъда паI-м да. Из ший беррига низ, деррига ший говзал халкъа вахар хоздара, тоадара дIалущ а цуьнах йоккхий еш а хилар.

Х. АБУЯЗИДОВ.

СУРТА ТIА: гIишлошъерий бригадир Олигова Роза.

Советски сага

Поликлиника, пищеблок, бахаман кхыча гIулакхаштен лаьрхIа гIиреаш а долаш йола больпични городок хьайийллай Малхбален - Казахстански областа Асубулак яхача горняцки поселке. Керда дарбай комплекс — укх шера областе хьалхь яха лерхIача нйс медицински учрежденех эггара хьалхаръяр. Йоккха ши поликлиника кхоачаргъа областной центре бахача нахага. Анжар, Алексеевка, Никитинка яхача юрташка хьеллаъръя центральни районни больницаш.

Октябрьски яхача поселке 120 меттиг йола больницен Зыряновск яхача городе медсанчасти хьалхеш латт промышленни предприятей чотах. Нарех цхьаьне чу дарба дайтарга цементиц завода болхлоша, вокхан чу дама-цинкови комбината горнякаша.

Усть-Каменогорск.

• • •

Камчаткерча юрта гIишлошъерана салоIача беза эггара хьалхара салоIараш чуйийцаб. Из хьатъый ахгIайрен тIарча Iалами хоьяьчарех йолча цхьан моттиге — дIайха хиш буххувлача Паратунски яхача. Укказа а клуб, столови, душевой. Лала — дIайха хий чулатта бассейн. Дьтта хIалхара хий найдана да дегашица, сиш-йиьилайта, цIена хулча, кхыча лазарашта дарба де. СалоIача беза дарда тIа болх беш а ниттта цхьан замна 60 сагага салаIен дарба дайтен йиш йола профилакторий а.

Петропавловск-Камчатский.

• • •

Днепропетровске хьайийлай нейрохирургически реанимационни отделенеш чуйоагIаш йола Мечникова цIерагIча областной больницца керда хирургически комплекс.

Уккхой лазара сихагIа дуттIадалара уккала вIашагIьеллай радиоизотопни диагностически установка. Ортопедически уннахойте лаьрхIа хьалйй физиотерапевтически служба а йоккхи йола къаьстта бассейн.

Днепропетровск.

(ТАСС корр.).

НИЙСАЧА НОВКЪА

IуйрийнIа дене сатем боалаш кул Надтеречни района «Знаменский» винсовхоза машенно-тракторни мастерске. Говзача кулгашца фонт хьувзаеш воал механизатор Эдилсултанов Мусайп. Цуьна юххе воаллача механизатора чIоагIду тормоза лента.

Кхаш леладерий бригада бригадираца Ленина ордена кавалер волча Закаев Албекаца цун балхах, де лерхIачох къамаьл де боаьм болаш, из мичара коравоагIаргвар аьнна хаттар дир оаха механизаторашка.

— ХIанз уккхза вар из, — аьлар цар. Бакъда хала дар Албек лаха. Дукха да хьинар долча бригадира гIулакхаш. Кхоаву из балха дийнахь массанахьа кхача. Хов Албека техникана деш долча Iуналген аьча ремонтаген хьежа мара цуьна хьадальчох биззa найдий ацлургбоаццилга.

«Терский» дукъа тIа, бIарг ма кхоачча уллача гурахь дийнача ялата кхай тIа коравир тхона Закаев. ТIера лоа дIа а кьохха тIадаьннача гурахь дийнача ялата аIийргащ ньоастадеш ялата силашка хьежаш воаллар из.

— Дика летад ялат оллашкара, листа тIадоалаш а да. Хьунхьам лакха хургхиэра белгало а из. Дахо йоалча хава доча Iупалга хьежа хурга ялата фийга дозал, эшшача тайпара хургба бокона тулоацаш а, — ше-шийца деш санна къамаьл дора Албека.

— Дукха хувцамаш хиннад 1936 шера денз, — йоах Албека; — ВIалла дага а дарий дIанхача хана ерамо йолча ниш болча техникаца лаьтташ сахарт ма дий аьнна. Геттара къона волча хана бе еллар «Универсал» яхача трактора штурвал. Хетар, уккал дикагIа трактор кхы хуле тамаш а-кх аьнна. Цуьца болабип къахьегама никъ, йоаза ваьлар ахарьочун говзал. ХIьта къахьегамчарча безачох болха практикоп вшайора нийслуш йола хадонаш. ХIьта по хьйга къа, лаьха толамаш ца гуш дисавар. КПСС обкома Сийлен грамота еадо Албека. Цу совгIато керда низ чуболлабир цуьна. ДегIа къона, хьакарах кхахиаш нола Албек кхы а чIоагIагIа тIатеIар балха.

Хоара Албека сага вахара юкъе эггара доккхагIа дола рузкъа лаьттацша холга, хIьта из цунгара хьоаца дезар саг волга.

Балхаца бар цуд салеIам а. Дукха ха йоаккхар дIадийнача тIехьагIа хьатIалла йолаеннача ялата баьцашка хьежаш. Пундара безам биьв вальча болаж ниiс а йийи гобаьккха бIаргиеккача хеталора: «Ма ира да-кх корта мукъайолча сийрдача сай Даьхен гражданин со хилар. ХIара, къахьегама дийнахь мамогта дукхагIа сай Даьхенна пайда бар да-кх са деххар».

1958 шера Казахстанера НохчIалгIай республике цIавеча юха а кхаш леладерий бригадана кулгалде хьожавир Албек. Атта дацар бригада коллектив вIашагIйолла. Цхьабакъда цхьа шу даьлча йоккха балха опыт йолча цуьна гучадьлар юртбоахама лакха хьувкъам кхебара керда йолча моттигера лаьтта малагIа Iунал де дезаш да. ХIьта балха вена ши шу даьлча цхьа собрани дIайохацар цуй тайпана цIа ца йоаккхаш дика боххло санна прикзаяца из белгал ца воаккхаш. ХIьта цун къахьегама дикагIа тешал ду Албека тийнача 28 Сийлен грамотой Ленина орденаш.

Паччахьалкхенга ялат доххара план ханал хьалха тIехкхоачашйир Закаева кулгалдеча бригада дIадахача шера е. ХIара гектара тIара 34,4 центнер чу а нийца паччахьалкхенга 3700 тонн ялат деххар бригада.

Укх нийсалгIча пятилетка шоллагIча шера хIара гектара тIара юкъера лаьрхIача 40 центнер ялат чуаца социалистически декхар тIайийцад Албека кулгалдеча бригада. ХIьта шоай хоккар толамца йхоачашдара хIанз ниш кхо ца беш къахьегаш а ба уж. IалашдаьхбIаьсти юкча культурай лакха кондици йола фу. ХIанз бIаьсти юргйолча культурашта жIал органически удобрени юллаш юртбоахама техника тоейеш ба уж.

— Дог раьза долаш хьатIакийцаб оаха Сунженски района «Победа» колхоза къахьегамхой лаьтте леладара культура тоарах бола тIахьехам, — йоах Албека. ХIьта цар айдаь дика гIулакх хьал а лаьца из дIахо дIадахьара беррига низ тIабохийтаргба оаха.

И. ГАЙРБЕКОВ,
КПСС Надтеречни райкома юртбоахама отдела заведующи.

ЯЙГАЧЕИ КХАЧАНИ ПРОМЫШЛЕННОСТА ГIИШЛОШ — ХАНАЛ ХЬАЛХА

Ленинградски, Новгородски, Донецки, Витебски областий гIишлой - монтажни организацей предприятей болхлоша, инженерно-технически, балхаш дераша, гIулакхерча наха дош деннад яйгача, кхачан, дулха, шурий промышленноста мощностащ болх бе, йолаялийтара заданеши ерригга гIишлош хьалхь яхара планаши 1972 шера ханал хьалха кхоачашъелга Iалашде, аьнна.

ГIишлой - монтажни балхий шера план кхачан промышленноста предприятешка 5 декабре, яйгача — 20 декабре, дулкеи шурийи —ССР Союз хьаь 50 шу дузаш кхоачашъе лаьрхIад. СССР гIишлошъяра Министерства Главзапстроя организацеша а Ленинградски Новгородский областий предприятей коллективаша а.

Яйгача, кхачан, дулха, шурий промышленноста объекташка гIишлой - монтажни балхий план 21 декабрь хьатIеотташ кхоачашъе лаьрхIад Украински ССР еза - йоккхача индустре предприятеш хьалъяра Министерства «Донецкгижстройн», «Донецкшахтострой» комбинатий гIишлошъераюеи Донецки областа предприятей болхлошеи.

Белорусски ССР промышленни гIишлошъяра Министерства гIишлошъяра организацей Витебски областа предприятей коллективаша дош деннад промышленноста цу доакъошка гIишлошъяра программа 21 декабрь хьатIаоттало кхоачашъелга Iалашде, аьнна.

ГIишлошъерашеи эксплуатационникашеи цу доакъой гIишлонийи предприятей ерригача коллективашка кхайкарал даьд шоай почин хьаллацара а шерра социалистически яхь йоаржаяра ларда тIа гIирсаш сихагIа хьалделген яйгача, кхачан, дулха, шурий промышленноста хIара объект ханал хьалха болх бе йодайолийтилгеи вIаштIехьдаккхара а уж тIахьехаш. Ниттта лакха белгалдаьккхача доакъой гIишлошта заказаш кхоачашдеш йолча предприятей проектни институтайи, снабженчески нахчен организацей коллективашка а кхайкарал даьд цар оборудовани, конструкцеш, изделеш, ваьнаш йола проектни документаци ханал хьалха кийчъелген дIайохьийтилгец Iалашдара уж тIахьехаш.

Болхлоша, инженерно-технически балхаш дераша, гIулакхерча наха КПСС Центральни Комитета дош деннад, тIейица социалистически деххараш сийленца кхоачашдара, халкъо леладу товараш дукхагIа арахецар, халкъа вахара боарам дIахо лакхбар духьа КПСС XXIV съездо хьалхашка оттадаь деххараш кхоачашдеча доагIаш дола дакъа лацара шоай беррига низаш, опыт, хьекъал тIадерзаде, аьнна.

(ТАСС).

БЕРАШТА — КХЕТАМ

Дешарем кхетам баларен болх тоабара уйла тIаерзаяь къахьег Грозненски № 19 йолча школа хьехархой коллективо. Школа балха юкъе лоархIаме моттиг дIалоац классал арахьа беча балхо. Хоьш ма хиллара, школе деша дагIача берашта кхетам балар атта доацаш бехктокхамеи гIулакх да, хIана аьлча школа е берашта вахара а къахьегама а нийса никъ хьехар. Сахкат долаш аьча оатхала меттел кхыяр хьае йиш а Цхьабакъда, дешарен кхетам баларен балха тIа дешнача гIалато деш дола «сахкет» цхьаьнна а хIаманца нийсде йаш яц.

«КПСС XXIV съезда решенеш—вахаре» яхача девизагIа къахьегача школа коллективо сийлахьвоккхача баьчча В. И. Ленина вахар Iомадеш къахьегама нахкъаца айхха бийзаи лелабу дешархошца беш бола кхетама болх. Во дешаш вар 7 классера Ржемский Гриша. Ше во дешарга хьежа харцаьа а лелар из (къаьстта бIаргкъайла ваьяча). Ниттта болчарех хала дешархой ба оал. Классал арахьа беш болча общественни балха юкъаьвар. Шоай классе спортивни болх лелабе деххарийла вар Гриша. Цул тIехьагIа дена дикагIа деша вал-лар из, цхьаккха предмета шин йоацаш дийшар цо чакхдаьнначa ех шера. Общественни балха юкъеозарах ниттта дикагIа оагIорахьа тоабелар иттагIча классера дешархой Соколов, Малахов, Курбатов нйслагIча классера дешарo Чапаева, кхыбараш. ХIаьта соекхарча дешара ех шераца нийсдича укх шера ерригача школе дешархой успеваемость 1 процент лакхъеннай.

Хьехархой коллективо из толам баьккхача творчески хьинар айдаь болх бир хьехархоша З. М. Чубаковас, В. В. Алексеева, В. В. Ефимовас, Е. Ф. Рыбаковас, Р. М. Трифоновас, Е. Т. Алексеевас, Н. П. Кагермановас. Шоаш хьехаш дола предметаш берашта дезадоийт цар, кIоаргга чулоацам болаш вахарца дийзаи хьех уж. Методика дIа ма деххара Iомаду бераш, дукха классал арахьара мероприятеш чакхйоах. Цудукьа цар хьехача предметах цхьаннена а во оценка яц. Цул совгIа цар кулгалдеча классашка дешархой успеваемость 100 процент я. Шоай классерча берашта хьехача предметашкацца айхха бувзам е лоаттабеш дешарен кхетам баларен болх лакхача боарамагIа лелабу. Цу гIулакха дайколаной оарцагIбоах. Дешарен кхетамен болх дIахьош дешархой сенца безам ба, фу уйла йолаш, сенца сакъердалуш ба хьажар толам балара лоархIам болаш да. Из деррига хоьш мара тIадилла йиш яц дешархочуй цуьна дулургдола общественни гIулакх.

92 комсомолец ва школе. Цхьаьнкха а юстара воацаш Ленински зачете дакъа лоац цар. Царех 27 комсомольцо тIехдикеи вокхар дикеи деш. Школе дикагIа бола активисташ а уж ба. Цхьа дика хIама карагIдаьннад школа активисташта а комсомольцашта. Шоай школа комсомольски организаце истори яздеш ба уж. ХIанзалеьа дукха материал гульбьй.

Къаьстта теркам тIабахийта кийчу школа коллектив СССР 60 шу дизарга. Цу дезача цIейна хетаяь дукха мероприятеш чакхйоах школе. Масала, доттагIлеи сайренаш хул, граждански Даймехкен тIемай доакъошхоца вIашагIбеттаьлу, тIом лаьттачен исторически моттигашка походаш ю.

Берашта кхетам балара лоархIам болаш да производстве хьаьке латтарешца вIашагIбеттабалар. «Красный молот» завода, трамвайни управлене, кхыча предприятей коммунистически къахьегама ударникаш бахке хул школе.

Классал арахьара болх вIашгIехьбаккхаро, сакъердаме мероприятеш дIакхахьаро дешархоштеи хьехархоштеи юкъера бувзам чIоагIбу. ТIаккха цунга хьежа лаларгда дешар а.

Х. ВАЛАЕВ.

СЕРДАЛ ТЕЛАРАШ

Йоккхаи сийрде а «Грозэнерго» № 2 йолча теплоэлектроцентрале турбинни цех. Цига турбогенератораша хьаю электрически энерги дIаухийт городашкен юрташкен. Дукхьашка цига нийсвеначоа хетадурга укказа-м болх беш саг а вий хьогI, аьнна. Цхьабакъда турбинни цеха болх ритмично лелабар дукхагIа даькъо тийша да коммунист мастер Гоголев Виктор керте латтача слесарий бригадах. Теплоэлектроцентрале дикагIчарех а из бригада.

Укказа къаьстта дика къахьет ветеранаша. Масала, мастера Гоголев Виктора теплоэлектроцентрале болх бу 13 шу да. Цун хьакара хьехархо хилар цу хана цига болх беш хинна мастер А. А. Канаревский, (хIанз профсоюза завкома председатель). Цунгара опыт хьа а эцаш слесаргара ваьнна мастерга кхаьчав из. хIаьта мастера деххарех дика лоархIаву из.

Общественни балха тIа а дика дакъа лоац цо. Массехказа из керла хиннав КПСС Заводской райкома бюрои ТЭЦ партбюрои членалла. Хьинаре къахьет цун бригада. Смена дIахийтац норма 125 процент кхоачаш ца еш.

ДIаяла пятилетка дика чакхъяккхарах цуьна еннай Къахьегама Цlача Байракха орден, хIаьта 1970 шера Ленински Юбилейни медаль. Тийна Сийлен грамоташ, ахчан совгIаташ итташ да.

Х. СУРУДЖАНЦ,
«Грозэнерго» оператор.

Доазол дехьара

КИТАЕРА ХЬАЛИ ПЕКИНСКИ КУЛГАЛХОЙ МАНЕВРАШИ

Маоистски кулгала чура мелал, из кIал кIийле йоацаш хилар хьа а хьоккаш дукха ха йоацаш пекински кулгалхошта юкъе хиннча хувцамаш, мехка этта низкъала хьал — китайски пресса аргIоанра «Мао Цзэ-дуна наькъа котало» сапйа дувц. Цу хана къаьстта уйла тIайохийт маоизма ядеяш дIахо партена юкъе яхьана арг па хилара.

Шоайла вIаши къовсам лоаттабар бакъан долаш кхо шу хьалхагIа мара доацаш КПК IX съезде вIашагIъеллача КПК ЦК Политбюро 21 сагах хIана политически арене вассар ворд-барх саьгал дукхагIа вац. Доазол дехьарча кепайозаро, Пекинера ухача хоамаш тIа а дегIа, дукха ха йоацаш ваьора, КПК ЦК Политбюро яххнея кIезигагIа боацаш бола членаш тийша болх вIашагIбоаллаш хиннаб яхаш бехке беш ба яхаш. 1966 ш. цхьайтта членах, хIаьта КПК IX съезд хиннача тIехьагIа пхе членах латташ хиннача Политбюро массаварча комитете хIана бокъонца гIулакх дIахьош вараш шиъ мара вац — Мао Цзэ-дун Чжоу Энь-лайн.

Кепайозаро деча хоамашка хьежача, шоайла вIаши лоаттабеча къовсама аргIанарча туре котъяьнна Мао Цзэ-дуна группа кулгалдеча звенона «реконструкци» е гIерт шийна тIехи латтараш юкъе а бохийташ. Кхы тайпа «кердадараш» а да: «Линь Бяо деша къаьстта группа» вIашагIъеллай пекински кулгалхошта юкъе «Iаьржа списк» оттаелев массанена а цхьатерра чисткаш елга цуьна тIа а дуллаш, дIадоаржаду цу группа кийчдаь «Линь Бяо даьча доккхача итт зулама» хьакъехьара документ. Селхан Мао Цзэ-дунагара «дакъа» кхача дезаш хиннар бехке ву-«тIема переворот е гIортарах, кхикеш вIашагIъеккарах, зуламхоша бувзамаш хиларах», кхидола зуламаш лелацарах.

«Мегаргоацар дIаваккхара» дозуиг а долаш массанена, цхьатарра еча чисткай талгIа Пекинера дIаньржай кхыча городашкен провинцешкен гIолла. Китайски пресса хоам бу уж чисткаш масса тайпара еш хиларах. Масала, Шанхае «Iаьдала органаш хьаллацара» кампани санна ю уж, Тяньцзине — «буржуазни тийшача балхахошта дукхьаларча къовсама» лозунг долаш. Нанкине — «моастагIал долча уйлаш дохьажа вIашии хоадаммболлаш дIавакхханаз» арг па хилара бахьанагIа, и. кх. кI. Уж чисткаш бехказа яхар дукха «Хунци» яхача журнало хьекхайкадаьд. КПК цIена хилар «относительно да», хIаьта бIехал — «абсолютно да» аьнна, цудухьа тIахьехам бир мехка керда «культурни революци» ара.

Дукха кхетача, пекински кулгалхошта гарга латтача гIоварашка бакъдеш дувц, шоашта «чисткаш» ара кхераш барея дукхха бараш къайлагIа мехкара дIабаха гIерт яхаш. Масала, доазол дехьарча агентствашa деча хоамегIа, КНР Iаьдалаша сентябрь бутт боаш еллкхе латтача эпсарех 20 сагланае доазол дехьа а бахка Гонконге баха гIийртаб аьнна. КIезига тIехьагIа, октябре, лаклерча гIулакхаш тIарча тIемахой чхм цхьаькха группа а бехке хьй елда доазол дехьа дIаяха гIертай аьнна. Лийцараш цу сахьате трибуналашка дIачуталаш а дукхагIйолча хана топаш тоха судаш еш а ба.

Наха цхьатарра чистка а ю, лувцаш чу а бехк мехка чIоагIа никарийоаххаш антисоветизм а йоаллаш. Мао группа лелаеш йола аргем йоаза хала пац: мехка чуьхьара халонаш гуча ма яьлдинга а, кулгалдеча барт вIашагIа ца хеташ дола дешаш юкъе ма даьлинге а, кердача низаца айлу антисоветизма талгIи. Шоай хурдеш бахача наха кер чу южаю Китайна тIабесейб яхаш бола «кхерам къилбаседенгахьара» тIабоагIаш хилараз йола уйла, газетий оагIош тIа арадоах «тIема кийчдалара», кхыдараита деш дола тIахьехамаш.

ХIанз Китае массе мeтте чакхъюлаш латт «Женьминь жибао», «Цзефанцзюнь бао» яхача газетай тIеп «Хунци» яхача журнала тIеп кепатеха араьккха «Кхы а йоккхагIа хоталонаш яхара кхоталe» яха кердача шера редакционни статья ешара хетаьй массоза собранеш. Из статья, хьалхагIа хоам баь ма хиллара, Советски Союзан кхыча социалистически мехкаштен духьала бакъ мел доацаш дувцаш я. Лоаца аьлча, культурни революци йолаеннача хана вIаштIехьъяьннача антисоветски группировкага керттера дакъа а долаш бола хIанзара пекински кулгалхой юкъе а мехка тIема психоза уйла йоаржаеи цу тайпара сиготагIа йолча проблемашта тIера халкъа уйла дIатуваеи гIерт.

Цу цхьаш ханна Китае еча антиамерикански пропагандана юкъе тIа-тIа дукхагIа байбу цуп антиимпериалистически чулоацам. Пекине, Шанхае, Тяньцзине — оттаьча программага хьежа США президент феврале хила мел веаргволча моттиге, — еш я, американски кепайозаро беча хоамагIа, «лоархIаме косметически операци»: цIендаь дIаяоаду цIенои пенаш гIаоа антиимпериалистически тIахьехамаши лозунгаш, дIайоах антиамерикански карикатураш, доххаду къаьмий-кортамукъалеи боламий оагIув тьаллацара тIахьехам беш дола плакаташ.

Ший хана Мао Цзэ-дуна аьлад: «СССР-цe къовсам лоаттабе, коммунисташа къовсам лоаттабе дага бе империалисташ. Царца хьа цхьоагIо хуле, цар дIадехарга хьогара тIемаца къилбаседенгахьа гIолга, тIаккха хьа революцех цхьакха хIама юсаргьиш. ХIанз геттара дика хетадеш ца гIулакх: нагахьа санна Россеца цхьоагIо хилара политика ца лелайой, нагахьа санна социалистически пачхьалкхенца цхьоагIо сие, тIаккха тешшаме империализмаца цхьоагIо хилара политика я, тешшаме империализмаца цхьоагIо из.

Вакьдар, бакъдолча хила деза. Маоистски политически наькъа кIоаргачен ирачен кризисаца вIашдукъьа кийсбенна пекински кулгалхой тIа-тIа гаьнагIа болхаш латт антисоветизмах антикоммунизмах новкъа гIолла.

(ТАСС).

ГРАЖДАНИЙ ДУХЬАЛЕН ДИ

ЛОНДОН, 10 февраль. (ТАСС). Дукха бала тIаттача, английски вхорчаша дукха ха йоацаш Лондондерре 13 ирландец вувж кхы цхьаькха а Iаьрж декла хиннача Ольстера селхан граждански духьалбалара ди оттадаьдар.

Ирландаш дукхха дукхьал бехара ди нийсдаьдар 2,5 эзар ирландец набахтех концлагерашкен чуволлаш «чрезвычайни полномочеех дола закон» Ольстере юкъедолладаь ахх шу доала ди оттам.

Лондондерре улицашка ирландаша хьй транспорт леларгIоацаш баррикадаш. Городе дерладьд 600 гаргга сап юкъевоала английски эскар.

ДОЛЛАРА ДЕВАЛЬВАЦИ ЯРАХ ЙОЛА ЗАКОНОПРОЕКТ

ВАШИНГТОН, 10 февраль, (ТАСС). Американски правительствас викалий палате дIачуенийд деппо мах унцах 35 долларагара 38 долларага кхоачаш лакхбеш хиларах йола законопроект, из да доллара девальваци еш хилар.

Доллара девальваци ярах йола решени президента Никсона тIакийцар дIадахача шера юкъе американски ахчан единица чIоагIа йоацача позицешка хьеаь, дуьнен халкъашта юкъерча валютно-финансови кризис нуьалар бахьан долаш.

ХIанз американски правительствас ший решени аьй лерхIаш дIаенна законопроект конгрессага чIоагIъяйта.

ПРЕМЬЕР-МИНИСТРА ТIАХЬЕХАМ

ДЕЛИ, 10 февраль. (ТАСС). «Вай де лерхIар да мехка ресурсаш — наьха а материальни а ярашкьеи мискеи хиларца, мотацца, чубаха цIенош доацаш хиларца, лазарашца, дешанза хиларца тIом лоаттабара оарцагIъяхар». Из аьлар беррагача къахьегамхошка кхайкарал деш Бангладеш Халкъа Республика премьер-министра Муджибур Рахмана.

ПТИ яхача индийски агентствас беча хоамах, Бангладеш правительствани керте латтача болхлойм яхархой — хьам мукъадаккхара къовсама юкъа дакъалоацаш хиннараш тIахьейхар маьара, демократена, хьоначе республика социальни прогресса тIехьа лоаттабеча къовсама хьалха латтара. Цо белгалдаьккхар кхоачаде дезаш мехка реконструкция, хIанзара промышленность, хьалха латта юрта боахам хьабара геттара чоалхане деххар шарна хьалхашка латташ хилар.

«Вай гIерт вай хьам нийсхов общественага бодача новкъа сихагIа дIахьалхашка дахка. Цудухьа шоай вахар дIадешад республика дукхка миллионаш болча нахаъ», — аьлар ше къамаьл долаеш Муджибур Рахмана.

КЪУЛБЕХЬАРА ВЬЕТНАМ. Халкъа кортамукъалеи герзашцарча низий подразделенеш наз болаш хIаман ет моастагIчуъ чIоагIаьъча пунктанта, складашта, коммуникацешта.

ВИА—ТАСС сурт.

ІИЛМАН КОНФЕРЕНЦИ

Навзаргӏча феврале дена нисла-ийна феврале кхаччалца г. Пятигорскерча доьззол деькарча меттай Институте хьалар лаккхехьарча дешара заведенешта юкъера студенчески Іилман конференци. Сопоставительни грамматикана хеттаеча цу конференце дакъа лоцуш бар Кавказан Москван лаккхехьарча дешара заведеней студенташ: Тбилисера, Москвера, Кутаисера, Ростовера, Краснодарера, Махачкалера, Ставропольера, Нальчикера, кхьча городашкара. ХІьта вай республика пачхьалкхен университетера конференце дакъа лоацаш хилар кхоъ студент. Филологически факультета къаман отделене шоллагІа курса студента Джамирзаев Салманна кийчьнар «Герзах» йоахача цІерий нохчий метта лексически белгалонаш» яха лекци. «Культурни баьцовгІай цІерий вайнахьа меттанна юкъара хилара дешаретаяь ар цу факультета кхоалагІча курса студента Сумбулатов Абузара кийчьнь доклад. ХІьта филологически факультета йиьлагІча курса студентка Азиева Бирлантис йийшар «Саг йоалларен йигарен вайнахьа обряда терминологи» яхача темах йола доклад.

Бокхха пайда бир студенташта чакхъяьккхача конференце. Кавказа халкъий меттай лексически белгалонаш тахкарен уж вІашн нийсьярен хьажтехьа нах бола выводаш йир студенташа. ХІьта Пятигорски института хьехархоша а нитта белгалдир цу тайпарча конференцех бокхха пайда боалаш хилар, уж ерригача лаккхехьарча дешара заведенешка каст-каста чакхъяьхача бакъахьа хилар.

Вайна хоаш ма хилара, КПСС XXIV съезда решенеш тІа белгалдаь да Іилман - тохкама болх бара студенташ кийчбара доккха новкъостал дергдолча Іилман обществаІшта студенташ дукхагІа юкъедаа безаш хилар. ХІьта вай республика университете вІашагІ а елла болх беш йолча лингво-этнографически кружока кулгалдеш волча филологически Іилмай кандидата, доцента И. Ю. Алироева яхачох конференце гулбеннарий теркам чІоагІа тІаозаш яр вай университета студентий докладаш. КІоргга анализ яьяр цаэ вайнахьа метташка герза, культурни баьцовгІай, цІерий, саг йоалларен йигарен терминологе лексически белгалоний, кхыча къамий меттанца уж вІаший нийсьеча.

Конференци чакхйоалаш Пятигорски института профессора В. И. Филоненкос вай университета кхаь а студента книжкаш делар совгІата, ший автограф тІа а йолаш.

Конференци чакхъяьнначул тІехьагІа цул балха дакъа лоацаш хиннача беррига студенташа экскурсь йир г. Пятигорскерча Лермонтовски моттигаша гІолла.

— Тхона, филологашта, нитта чІоагІа накъаргйолаш яр из экскурсь, — йоах студенташа, — хІана аьлча кхоана школе хьеха дахача дешархошта царех мадарра дуаца йир хургья тха.

М.-Р. ПЛИЕВ.

Экзаменаш дІалуш ба

Дукха ха ялалехьа вай республика школашка болх беш волча 420 хьехархочо лаккхехьара образовани яккхара дипломаш хьаэьаргья. Укх деношка Нохч-ГІалгІай университете пачхьалкхен экзаменаш дІалуш ба заочно дешаш бола студенташ. Уж ба историкаш, нохчий, гІалгІай, эрсий метташи литературен хьехараш, естествено - географически, физико - математически факультетий студенташ.

ХІанзале заочникаша цхьацанниша пачхьалкхен экзаменаш дІаеннай. Керттерча дакъе дика мах бу экзаменаторашв заочникий знаней.

М. РАШИДОВ.

ВЕДЗИЖЕВ Ахьмад

БАЗАР ТІА

ДУВЦАР

Дукха нах гулу базар тІа массаза а. Цхьабараш хІама йохка боагІа, вожаш эца боагІа. Деш хІама йоацаш бараш а дукха хул укхаза. Из-м бекх билла хІама а дац. Малав воаэар— везар го, е дихар—дехар фуд ха безам боацаш? ТІаккха, хабар дувцара базарал дикагІа моттиг цхьаккха а яц. Іа наха еш а, е наха хьона еш а новкъарло яц.

Базарех биэза салоІам хул бокхийча нана. Базар тІа каст-каста гуллуш болчарех ва къаьна Іаббас. Кердачунга чІогІа сатоссаш хул из, ше а хул дувза дуккха дешаш. Вакъла массаза а машара чакхдалах Іаббаса базар тІа вахар. Далла хоаш да цунна из бехке хилар. Мотт ба дерригенна бехке бар. Іаббаса-м ма могга из юкхувзар, цхьабакъда, цунга ладугІаш беи мотт. Цо мел дувцар бакъдар-м дар, вешта массое а мича хул бакъдолчо тоам беш.

Іаббас дага а вахар Ризванаца къовсавала. Цхьабакъда кшта нийсдалар гІуллкх.

Ше массанел тІехьагІа укхача кхачаевале а Іаббаса лергкхийтар надензе нолча Ризвана хабарах.

— Базар еанe вІалла йиш а яцар, — дуьй Ризвана Іаббаса денна салам шийне вІалла тоаа а ца хезача санна. — ДІадахача шерара консерваш азиатски колошкаша еце хьаьзна хІама яц тикашка...

— Кхы оал Іа яххача тайпара кІаллиса а дац гІулакх бакъда, цхьоццадола товараш тикашка тоъаш дац. — кІаьлда цунна дуьял йистхул Іаббаса лоалахо Довт.

— Тоъаш дац яхилга-м санна дувцар. — сопаш вай Ризван. — Цхьаккха хІама дац-кх тикашка долаш. ХІьта, базар тІа, дерригa да.

— Паровозаш а да? — кІирвенна Ризвана біархьежар Іаббас.

— Дош хаьрцахьа дакха, ма гІерта хьо... Аз яхар-м базар еаре йиш яцар, коллагІа эшаш дар ма йиш я цига яхилга де.

Шийна ма могга сатоха гІерт Іаббас. Уллуш баГІача бокххийча наха кхетаду на цунна чІогІа хала доаса.

— Ха йоацаш цхьаккха хІама дац, — йоах Довта, ший лоалахочоа а доттагІчоа а Іаббаса хулаш латта хало кхетайча санна. — Сатоха, мел эшаш дар хургда тикашка а. Вахар тІех-тІехьагІа тоалуш доагІа. Сона хетаргахь, цхьа ха яьннача гІолла базараш эшаш хургьяц.

— Хьо бакълув, Довт, — из яхар хьаллаьцар лохача дегІарча шеро белажаш йолча кхыча къоанчо. — Вайна дага ма йоагІий тух эша а базар тІа яха дезаш хинна ха. Селхан ца хиннар тахан да тикашка, тахан доацар кхоана хургда.

— Хьежа шо, — раьза хилац Ризван. — Бакъда базар йиш ма елаш. Из еаре-м вІалла йиш а яцар.

— Наха хьалхар жоп дала ма гІерта. Хьога йиш яц базар ца кхача.

Ризван веррига кхохкавелар.

— Хьо фу ала гІерт? — хетт цо раьза воацаш.

Хилла сатеха хІама ца оалаш Іийра Іаббас. Цунна а, нитта укхаза мел волчоа а хоаре Ризван къайлагІа базар еш волга. Ше бехке кІалмусаргволаш хІама дацар цо, ма могга лоралуш йора базар.

Цунна лаййна мара ца хоуча тайпара эшаш долча товар мелагІа да кьожар из. ТІаккха массеи дийнахь юртара вайн дІаволар. Цул тІехьагІа дукха ха ялалехьа е кхалкхьа яккаш, е оицатрий кийнаш йоккха базар тІа арайолар цун йоккха саг.

— Хьалхарчул дукхагІа хІанз тикашка товараш дац-м из а яхац, — машаре йистхилар Ризван юххера а, — бакъда, базар ца хилча йиш-м яцар.

— Хьо-м бакъ ва, базар эшаш я, чІоагІа эшаш я, — Ризванагахь дІаоийрзар Іаббас. — Мел эшаш дар тикашка дац яхилга а бакъда.

ХІанзалца йист ца хулаш баьгІа вож бокххий нах белабелар. Цар ма хоара массаза а доагІача хІа вра дош Іаббаса коралоагІилга.

— БІехала мотт беллаб дола цу хьа бага, — эгІазне йоах Ризвана. — Вера хана дена сона вовзаш ца хьо, бакъда, адама тоам хургбола цхьа дош дезадеш сона хьа бадар доттІаш.

— Аз хьона къузекргдац, Іа яхачун тІа социйтаргда аз из, — дукьале яц Іаббаса. — Хьалхал хІьта, хьайна тоам бергбола дешари нахагара хьазал малагІа дика гІулакхаш леладаьд Іа Іайха?

Раьза воацаш юкъевких цунна Ризван. Аз яхар-м тикашка мах дика бац, цига эша товараш дац яхилга ца... Цудухьа вай ястий массаза базарашка кхеста безаш хул, ший хапна ма хІама хьаьла а йиш йоацаш.

Сатийна баьІа бокххий нах, цар белар сеаца. Ризвана мел дувцар дерригa хара да ала йиш яц цар. Бакълар дІа хІана алаш, массаза хулаш вац тикашка эшшаш долa товараш. Бакъда, базар тІа хьайха эшшар мал йиш я. Кхо мах бовкхе а.

Ризванацара къамаьл дукха дІаьхлулга дезаш вацар Іаббас. Дага а доацаш хьалха аІаихача базарий сурт дукхалъаттар цунна. Укх базар тІа-м хьашт вола товар долаш ма дий. Хьажал, дІахоча кхоалена кІах моллагІа тайпа сом ба. Цунна юхха летт баьцадаарий аьлаш, дІахо дулх, кхы мел эшар да. Из-м базар хиннa Іаш, ше ма ярра выставка я. Кхы базараш я Іаббаса хІанз дагахьйяш, хІанз йолча базара вІалла тара йоацараш.

Йохкаш нахьара маьчаш суло хьаж а йоагІаш хиппа цхьаьккхий кетараши мара ца хинна базараш я Іаббаса дагайоагІараш. Уж а ахьах йохкаш хилацар. Хьаж кІехувцаш хулар уж. Накага моцал яр, бераштa дІадала хІама дацар, иллт тоъацар. Шоай тІехкьара дар базар тІа доаккхар наха.

Кхы а яр базараш. Цу хана йохьаль хоартолеш хулар базарашка. Ялат-м вІалла кора а дегІацар. Шоашка долаш дэр кхачах хувца базарашка доахар наха. Вакъда, хІанз йохкаш суло хьаж йоагІа кхаьхкий кетараш хилац. Йоккха цхьа хало — фашизм эша а яь. шоллагІча халонна дуьхал латтар хІанз адам. Вакъла адам дехадацар, вахарах бола тІешам латтар цар біаргашка. Іаббаса дагайоагІа гражданскій а Сийлахь-боккхача дай мехка тІемел а тІехьагІа утташ хиина цу тайпарра базараш.

— Фуй базар? — цІаьхха дага а доалаш, ше-шийга деш санна, хеттар ду Іаббаса. Ший хеттара уйла еш санна тІап аьниa дІатийра из дІхьен юкхъа. Ший бе йоаллача сомача гІажа ІотІайиллар чІенг.

— ВоллахІи, цхьа кнзга доацар вай базарца нийсде хІама ма дац, — ший хеттара ше жоп ду Іаббаса. — Сага вахар кхетаде йиш я базарга хьежжа. Я-те, цун уйла а йокхa йиш.

Ризвана велаш, пахаццшаш Іаббасагахь кулг доcтаду.

— Сай веинача наьх дуь бъьа, — йоах цо. — кхоана Іаббас шейх наьннав аьча тамаш ц эрдьяле. Далла хоастам ба, хІанз мукъагІа вай юрт я ма хургйий ший шейх а волаш. (Іаббаса ІотІар е ший йиш хинна раьза ва ца).

— Базар еш волча сага біаргаш дукха дІа-юха хьежаш хуле из кхеринга а, Іаьдалах лечкъаш волга а калахь, — дІахо дуьц Іаббаса. Хьаьнала мах беш вола саг спекулянтах къоаставе Іомаьньа со вахаро.

— ТІаккха, милице балха наха везар-кх, — юха а Іоттар иззa Іеваланзар Ризван. — Цу тайпара нах цига чІогІа эшаш ма бий.

— Мичара. Из ха яц са хІанз. Хьа йоккхача сага тІехьаала могаргдац сона, — саббаре жоп делар Іаббаса.

— Фу ала гІерт хьо? — аьлаа Ризвана.

ТІаппи аьша гІар йижар гонахь Цхьаннена а дагадоацар Іаббаса аргдолга кхетадора массане а.

— Къаелча а хьа йоккха саг дика яда могаш я ала воалл со-м. Къасттта е милиционерия біаргкийтача...

— Милиционерех ала ваат из ца йоккха саг. Дага мел декар дувца беллабан хьона из багара мотт.

— Ловча, — аьнар Іаббаса. — Бакъла, сона сай біаргашта дайра дахача кІираидийнахь басараш доххаш хиннa хьа йоккха саг милиционерах удаш.

Кхы воагІа а ца венна урамйихар Ризван.

— Фу милиционер хилявь-те из, йоккхача сага тІехьа ца кхувш вар? Цох а гуш да хьа багара доагІар харц долга. — Ше яхачох бокххийча наха хийттар кхетаде воаллаш санна царна біарежар Ризван.

— Милиционер-м вацар цунна тІехьа вада дага а...

— ТІаккха из хІан удар цунах? — Іаббаса юкъейиккхар Ризван.

— Шийгарча товарага из хьежа велча елар-кх из.

— Цу хьа меттах дала лоравоала со, — веррига цІийвеннавар Ризван, вехвар. — Цхьаккха хІаманна бехке воаца саг хьай меттала воавергволаш ва-кх хьо. Хьо тІалела аьтта хьада чудахар хкерам ба. Яларгахь дІаестача йоккхача сага яда могаргда аьлча мала тешаргва! Мала тешаргва! Іа бераш беташ бале а біехa беташ ба уж.

— Сих ма ле, — цунгахьа дІахьежар Іаббас. — Дукха ада езанвар цун-м. Сихха кхаллахьа хьаштагІ чу чуйиккхар из. Шийна тІехьа цига мвІа-саг чугІоргвоалга кхетадаь хургдар цо.

Ризвана чІоагІа йиш ехар. Цунна хІапа массанел чІоагІагІ лоаш хиннар дар Іаббаса дувцачох бокххий нах ца тешилга.

— Темаш еанй, — Ризвана біархьежар Довт, — эхь-эзделах хІама дисадац цхьацболча пахаца... Ма эхь да из. Базар е миштa укхйт цоай истий?

Цо цхьане цІи а яккхазар, бакъда, массане кхетадора цунна дага хиннар Ризван волга.

— Цудухьа ма дий мах беш волчун сибат хьаьхехa ца Іеш, цуп уйла-нигат а базаре довзийт из яхилга. Хьаьнал мах беш волчун кх эгац, біаргаш харцахьа хьежжац, — хІара деша уйла а еш лувра Іаббас. — Ше дохкаш долa товар спекулянто цІагІа хьадеш дац. Тихa чура хьа а нйце кхо мах я боаккхаш юхадохк цо из.

Из шийна новкъа дола къамаьл хадарга, кхыдар юкъедаларга сатувсаш вар Ризван. Бакъда из цун догдоахилга йоайир Іаббаса.

Хабар дукха дІаьдденнилга а, цунах цатоам бала мегаш болга а кхетадир Довта. Цудухьа из хадийта гІертар из. Бакъда Ризван хІанз сопалургволаш вацар, тІехьтІехьагІа чІоагІагІа а, хьекхаш цІогІа хьекхар цо.

— Хьо хье ма дий вир, хІьта а наьха галат даха а гІерт. Каша готта кхдла хьа кхы из хьай багe хьал ца елее...

Дов эккхар кхераш ура а гІейтта царна юкъе эттар бокххий нах.

— Сох лата-м валлаь хьо? — вела я къежаш саббаре йист хилар Іаббас. — Хьо-м віаммга волаш а вар довна чІоагІа гІера. ЦІаккха дов хадацар хьонех хьа сесаган юкъера.

ТІехкьарчи дешара дерригача ший сабарах воквар Ризван, бийнаш а дань Іаббаса тІаволаеслар из. Бакъда бокххийча наха Іаббаса тІаиттаказар.

— ДІахеца со! — цІогІа хьекхар Ризвана пескаш санна кулгаш а лестадеш.—Аз се дІаволийтаргва цу вирапна! Цуй да хьакхийца валларг.

Цо еш йола иппараш, теркал яцар Іаббаса.

«Хьахеца», «вирца», «вира бакъ» яхаш цІогІарч дар базара майдан тІа хоэаш. ЦІогІарч деттачахь хьаудар базар тІара пах. Дукхха адамаш хьагулделар. Ризвана хьекха цІогІа хозар массанена, бакъда, цунна жоп луш сар ца хилар бахьан долаш, дов хьаьнна деш да цхьвние кхетадацар.

— Цун хана кхьча саг вехи-м хург ма вац? — тамаш еш хьат тар цхьан кхалсаго.

Уж хабараш Ризвана дергех деттадора, цо кхы а чІоагІагІа эгІазкхувлар из. Деррига а нитта чаккдалынна хила а метар, бакъда, мичара йоагІа я да хоаш Ризвана йоккха саг гучаьйиеецаре.

— Хьай дяьла дуккха хьаьвлалахь, фуд укхаза хиннир? — маьра пхьонт а лаьха иза хьеоавнир цо.

— ДІаяла! — дІатеттар из Ризвана. — Цукна... Аз хойтаргда цу вира... хойтаргда, се малав, — цІогІа хьекхар Ризвана. — Хьо а яьккхай цо-м берригача наха юкъе сий доацача, — вІаьхха сесагахь дІаенийрзар из. — Ши кепиг мах бен хьа веший кьонгий цунна ца дуте.

Йоккхача саго-м кхетаданзарший веший кьонгаш хьанна фу беххам бе безаш ба. ХІана аьлча Іаббас вела а кхьежаш йист а ца хулаш вагІар.

— Милиционерага хІана кхайкац цо, — йистхилар Іаьржа тІоргиг бе а бовллаш йола цхьа йоккха саг. — Цо цхье зулам дарга хьеж цо. Цун біаргаш хьежача гов сона моллагІа хІама башха доннаш из волга!

Бакъда милиционера шийга дувца хьежа безнйтанзар. Лаьтта кІалхара санна кьагучваьлар из.

— Фуд укхаза хиннар, новкъостий? — хаьттар цо, цІогІа хьекхаш волча Ризванагахь дІа а вийрза.

— Дукха хе я ба куг шийна тІадайта гІерташ из дахла эгІазло яхарг вола, — цІогІа хьекхар бокххийча наха дІалаьца волча Ризвана, милиционер гуча ваьлча а ца сопаш. Милиционерага кхайкна яхаш хинна йоккха саг сихха цунна дІатарга яхар.

— Аз дехар ду хьога... Дог дазаш я со. Дов лайча мегаш ма со. Сопавол из. — Ризванагахь мІелг дІахьеккхар по гахинара.

— Хьаволе соца, — саббаре Ризвана кулг хьахахьар милиционера.

— Мича?.. ХІанз?.. — кхеравелар Ризван. — Со вац вига везаш вар... Из дІавига, из... — нахагахь кулг дІахьеккхар цо.

— Цига хьоастадергда вай, — саббаре жоп делар милиционера. Ризван дІаваля шийческаваь, бакъда, цигга юкъейккхар цун йоккха саг.

— Ваддай, йоккха саг санна вут милице, — милиционера дуьхал ялар из. — ЦІагІоргга тхо-м... Ер-м хиннавац цІаькха падоагІар лелаеш... ХІанз цхьа бохам хинна хургба-кх укхаина. ЦІогІа гІулакхаш долаш ма дий.

Ризвана кулг дІа а хийца кІирвенна йоккхача сага біархьежар милиционер.

—Сона йовзаш я-кх хьо... Цхьанахь біарга-м яйий, — уйла а ьь аьлар цо.

Йоккха саг кораагІъелар.

— Сона-м хац, віамнга саг, ийна хила а мег... Ризван хІанз вицвеннавар цунна, милиционера нийсса біара ца хьожаш харцахьа хьежар.

— ХІае... ХІанз дагадехар со-кх, — ший кхоаччарча гаргарча сагах біарг кхийттача санна велахьежар милиционер. — Хьо сиппарий из хьаштагІ чу сох лечкъар?

Бокхха кхера шийна гІ беллачасанна кетийтар Ризвана милиционерашa. Бокххийча наха уж дешаш ца хазийта шийн цхьа хильарс дІабокххийтаргбар цо.

— Хьайоле хьо е тхона, — аьлар милиционера Ризвана йоккхача сагага. — Цига веррига къоастадергда вай.

— Сагота ваа оалаш дац, — аьлар Іаббаса Ризвана хьайла ваьлча, — царх харпахьа гобахь йолаелча воала ахки яха гІерташ хилара белгало я, аьле. Нитта хІама де Ризвана хинна: ше ваха ца Іеш, ший йоккха саг а йийгар милице. Вешта, хІама дергдац, — тІатехар цо кІезига уйла а яь, — кІезига хьоьхьалчува мег из-м.

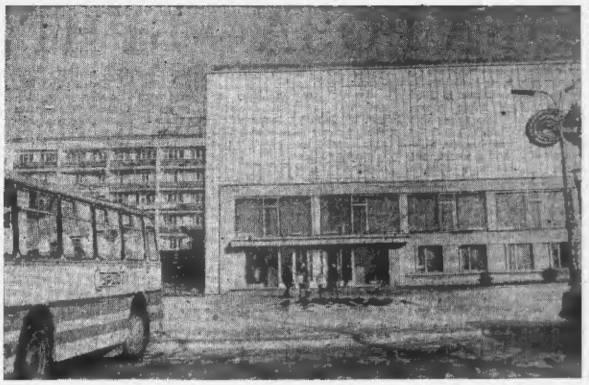

СУРТАША ДУВЦ

Ворошиловградера Краснодонагахьа дІаводача наькъа йисте хьалъэттай кизгаш бетонахи яь хоза здани. Цу чу дІачуяхай туризман экскурсеййн дешешта йолча областной совета туристски база. Комплексана юкъейоагІа 242 моттиг йола «Турист» яха гостиница, 200 моттиг йола ресторан, служебни помещенеш. Гостиницана дІаеннай пхи этаж, хІара номер 2—3 сага лаьрхІа я. Укхаза я кинозал, столови, паргІата фойе, хІара этажа тІа я паргІата холлаш. 1973 шера дена ерригсоюзни туристически маршрута юкъе хьоргья комплекс. Мехка массе миІнигера укхаза ухарга наькъа лела безам бараш.

СУРТА ТІА: туристски база.

Р. АЗРИЕЛА сурт.
ТАСС фотохроника.

ЛЕНИНГРАД. Кировски проспект. ТІахьхьам беш санна йоагІалахьмате йоккхача здане сийрда цІерош — из я Ленсовета цІерагІа культура Дворец. ХІара денна укхаза боагІа 12 эзар гаргга нах — бокххагІбараши бераш, кагийнах а мехкарий а. Дего къоабалдеш дола гІулакх кордоагІа цига хІаранена. Художественни самодеятельноста Іалальмате дукхача студешкен кружокашкеи (хІьата уж Дворепе 18 я), любительски клубаш, объединенеш, курсаш, школаш, лектораш, халкъа университет ца лаьрхІача а) ух искусствера шоай шоллагІа призвани кораль, массе тайпара профессеш йолаш бола нах. Царех цхьабираш бокьоана профессональни говзалга дІакховчаш а ба.

Самодеятельни артисташе выступленеш ю Нева тІарса города клубашкеи предприятешкеи. Цар творчество шерра йовзаш я вай мехке дукхача городашкарча зрителашта меттал, доазол дехьа а.

СУРТА ТІА: культшкъкхадо студе. «Куралесица» яха керда фильм довжкиш латт. Фильм дейкхара боля беш ва Бойко Виталий, гІуллкхара саг (аьрдехьа), Изразаов Михаил, механик.

М. БЛОХИНА сурт.
ТАСС фотохроника.

Сунженски районера хоамаш

ВоацагІвоха ма Іу Шайхаев Сейт-Іальа кертте латтача бригада балха итегах хьалхара моттиг лаьккхар соахи. ХІара біль нана хийна тІехь 143 Іаьхаре а хьабеш устагІанна тІера 6 килограмми 350 граммаш тха даьккхар хьалар долча коллектива. Укх шера кхы дикагІа къахьег ма леладераша даси вуйн Шайхасигар Сейт-Іаьласи Сейт-Ахьмадек, цар йиший хьонгаша Каранукхоргар Хизирасн Іимранеш.

* * *

XIX партсъезда цІерагІча колхоза культура ЦІагІа эстрадни оркестр вІашагІеллай. Оркестре дакъа лоацаш ва 5 саг. Колхоза правлени партьком электрогитарен электропианиноем ийдб оркестра. Кхыйола музыкальни инструментам Іаламьерга.

* * *

Соахк йиьлагІча квартала балха итегах Кирова цІерагІча колхоза коммунистически къахьегама сийлен цІи лелаеча шурайтоварни ферма коллектива КПСС райкомен райисполкоман пара кара тела ЦІе байрах елар. Цул совгІа хикагІйолча доярканта М. Е. Васильевайна Крымерча «Саки» яхача курортеи М. А. Рыбалкова «Кабулетен» салаІа баха мах боаш путевкаш елад.

Шоай къахьегама нитта мах барах деташ гІоздалсисача хьайбаш леладераша ударно къахьега дош деннад. Соахк санна кьалхе шоашка йолаш М. А. Рыбалкос 5000 килограмм, М. Е. Васильевас, Т. Г. Сильхинас, Е. Г. Слободниковас хІара кхоабача Іэттагара 4000 килограмм шура яккха дош деннад укх шера. Укх шера хьалхарча квартале вааш 250 тонн йолча 400 тонн шура яккха лерхІ цар.

«Къахьегама байракх» яхача Сунженски районни газета тІара.

Халкъа багахбувцам

СО ТХЬОВСАРГ-м ЯЦ

Саррамца оасар дена а баьхна ворданца цІебоагІаш хилиаб маре сесаги. Ворда чу уллача баьца тІа Іо а йиха цу сеьата «хор» деллад сесаго.

— Хьасомаяла ворда тІера Іойожаргья хьо, — цІогІа тохаб маро.

— Со тхьейса-м аллац, хьай ворда дІалаллал, — раьза йоацаш йистхиннай сесаг.

Боад болаш чукхьачаб ерна. Мар говр хьаьста эгІача сесаг йоацаш хиннай. ЦІагІарчарга хІама а ца оалаш сиха говр дІа а ена юза наькъа еравьиннав из.

Ворда чура ше Іоохкача-кхы сема ца йоелаш уллаш норамьй цуна ший сесаг.

— Аз ма хьинадерий хьога Іейожаргья хьо, — цІогІа тохад маро.

— Дьлланьий, къонах, со тхьовсарг-м яц, дІалалла хьай ворда.

ЛОАЛАХО

ГІаьрта ламаза камаш лоалахо волча вахав лоалахо.

— Сайна лайча доииха дика а сайна лайча дохиха во а дергдар ма шоана, — аьнад цо фусамдайга.

Фусамда гІертав Іо цоьвинна а хІама дергдацар, аьнна.

Лоалахочо аьнад:

— Дохиха дика дешарий шоана со дІа а ваха дІа шуй хьуарча йотъ, тхаш летта сискал йоага а ца йитташ шоашка лийтача. — Доккха во дешай шоана со дІа ца а водаш ма сискал аз шуга йоагайтача.

ДІаяздир М. Хамиев.

КЕРДА «ЗАПОРОЖЕЦ»

«Коммунар» яхача автозавода керттерча конвейер тІара Іоаьяннай «ЗАЗ-968» моделах йола малолитражкай эгтара хьалхара парти. Шийл хьалхагІа хиннача гІойленагІа хиларна белгалйоал керда «Запорожец». Чура че тоаьяй, аьттув болашагІа долча тайпара нийсдь деххад переключений конаш.

«ЗАЗ-968» арахец модифицированин шиъ двигатель а латташ — 40 а 45 а говра низ болаш. Машенага цар йиш хулийт сахьата 125 километр сиха яха.

Пятилетка чакхйоалача хана запорожски автомобилаш ераша шера арахеца малолитражкаш 150 эзарнега дІакхоачаргья.

(ТАСС корр).

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

12 февраль

8.50 — Передачай программа. 8.55 — Массанена йола гимнастика. 9.30 — Кердадараш. 9.35 — Бераша. Тюзий Кализанеки театра «Тигренок Петрик» яха спектакль. 10.30 — «Умехцемо», Іилман-популярни программа. 11.00 — Іаи 11-гІа долча Олимпийски ловзарашка. Японера передача. 13.45 — Интервидение. Экрано доттагІий ... Советски Союза Польша халкъа республика. 13.45 — Сага заноне. Наха дезр дуарана къовсам доаттйбер 14.00 — Кинокхьбарой клуб. 14.55 — Хьалхелаттарех йола музыкальни передача. 16.50 — «Симукъие бераш» яха художественни фильм. 17.20 — Бераша. «Пидмея Іторига» яха мультфильм. 17.30 — Экономико - математически методаши вычислительни техникеи юкъеьккхара лард тІа хаихье боахам лелабар тоадара гІулакхаш. 18.00 — Дукох хьалхьешта юкъера обозрени (гІалгІай меттала). 18.15 — Іаи 11-гІа долча Олимпийски ловзарашка. Японера передача 19.45 — ТІахьаьра вожаний яха художественни фильм. 21.10 — «Хаъ». Информационни программа. 21.40 — «КВН-72». Город Уфи, город Одессии ... 23.40 — Кердадараш. Передачай программа.

13 февраль

9.00 — Передачай программа. 9.05 — Бераша йола Іуйрайнара гимнастика. 9.15 — Кердадараш. 9.30 — Дешархошта. Гургал бетта сеньат. 10.00 — Іаи 11-гІа долча Олимпийски ловзарашка. Японера передача. 12.30 — «Музыкальни киоск». 13.00 — Документальни фильм. 13.30 — Дешархошта. Са Дахье Советски Союз я. 13.40 — «ТІама шерам дага деха» яха телевизионни фильм. 14.15 — «Старт» яха спортивни телевизионни журнал. 15.00 — Бераша фильм. «Вих тениста жІалаш» (12 серь). 16.00 — «Горгани» (нохчий меттала). 16.45 — Бераша. «Лийрана хьалха, гІа хьагІатта» яха телевизионни фильм. 17.15 — Іаи 11-гІа долча Олимпийски ловзарашк дІакховлар Японера передача. 17.55 — Іаи 11-гІа долча Олимпийски ловзараш дІакховлар. Японера передача. 19.15 — «КІал це юса стиха» яха телевизионни фильм. 19.45 — Шоана бераш. 19.55 — «Вахара йовзажаг! стаккд я» яха дуккха серийни телевизионни художественни фильм. «Іашшка жІарг». 21.55 — Передачай программа. 21.00 — «Хаъ». Информационни программа. 21.30 — Іаи 11-гІа долча Олимпийски ловзарашка. Итогаш. 22.30 — Хьалхарий хан. Бальни хьалхараш дечу Ерригсоюзни конкурсага. Бальни хьалхараш деча Ерригсоюзни конкурса програмни хьалхараш Іомадар а дІакхьокхар а. Вальс. 23.00 — Кердадараш. Передачай программа.

РАДИО

12 февраль

6.30 — Юртара вахар (нохчий меттала). 6.45 — Хоамаш. 6.55 — Хаоттам. 7.00 — Москва. 7.20 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.28 — «Сердало» газета обзор. 7.35 — Москва. 8.15 — Передачай программа. 8.25 — «Къонах» яха радиовыпуск (эрсий меттала). 9.00 — Москва. 15.15 — Передачай программа. 15.20 — «Вай мехка гІолла музыкальни чинь бар» яхача циклера. передача (эрсий меттала). 16.00 — «Кавказа Іуйре» яха радиожурнал. 17.00 — Москва. 18.30 — «Къонах» яха радиовыпуск (гІалгІай меттала). 19.00 — Москва.

13 февраль

6.30 — Юртара Іуйре (эрсий меттала). 6.45 — Хоамаш. 6.55 — Хаоттам. 7.00 — Москва. 7.10 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.20 — «Ленинан некъ» газета обзор. 7.30 — Передачай программа. 7.40 — Москва. 8.25 — Шоана дукхаеза апараш. 9.00 — Москва. 15.15 — Передачай программа. 15.20 — «Памятник» яха Бушуева дувцар (нохчий меттала). 15.40 — Массанахьа дика нах ба. 16.55 — КІираникйнахьара апарий программа. 16.30 — «Къона ленинхо» яха радиовыпуск (гІалгІай меттала). 17.00 — Москва. 18.30 — Илланца доттагІах долаш бовчарна доле концерт (нохчий меттала). 19.00—Москва.

ХАОТТАМ

Тахан республике гІоллен Грозней хувцалуш моркхаш а йолаш, доадама йоачаш а йоалаш, ІуйрйІна цхьацайолча моттигашка дохк а доаллаш, хьада достам боаш гІаьххьача боараме мух а хьекхаш хи хила я фегара температура республике гІолла 2—7. Грозне 3—5 градус шелал йолаш хила я тарру. ДІахорча шин дени шин буси хувцалуш моркхаш а йолаш, 13 феврале цхьацайолча моттигашка дохк а доаллаш, хьада достам боаш гІаьххьача боараме мух а хьекхаш хи хила я фегара температура 13 феврале бийсанна 10—15 градус шелал, дийнахь 5—10 градус йІовхал, 14 феврале бийсанна 4—9 градус шелал, дийнахь 9—14 градус йІовхал йолаш хила я тарру.

Метеостанци.

ЮРТАШКА БАХАЧА НАЬХА ТЕРКАМГА

Нохч - ГІалгІай АССР потребительски кооперацие ерригача продовольствени тикашеи приемни пункташеи боарам боацаш дІадуьэ даьй-мехка хьаь шуша банкаш.

Шоашкара сов йола шуьшие банкаш дІаэуле, промышленно ста эш уж.

Респотребсоюз.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, 364051, Ленина улица 11, (3-гІа этаж) Телефонаш: редактора — 3-44-66; редактора зам.— 3-39-11; бехктохкама секретара — 3-34-38; партийни вахарен, культуран, промышленности отделий — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; письмой отделан бугалтерен — 2-60-71

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революци проспект 7/84.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, 364051, ул. Ленина 11, (3-й этаж) Телефоны: редактора—3-44-66; зам. редактора—3-39-11; ответственного секретаря—3-34-38; отделов партийной жизни культуры и промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства—3-42-28; отдела писем и бухгалтерии — 2-60-71.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/84.

СФ05035. Заказ № 1043.